

Ministerul Educației și Cercetării

Proiectul Învățământul Superior din Moldova

PLAN DE MANAGEMENT SOCIAL ȘI DE MEDIU

SPECIFIC AMPLASAMENTULUI

Căminul nr. 5 a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”

Municipiul Chișinău, str. Suceava 154/ 2

Martie 2025

Cuprins

1. INTRODUCERE ȘI CONTEXT.....	8
1.1. Introducere	8
1.2. Descrierea Generală a Proiectului.....	8
1.3. Scopul și Obiectivele PMMS	9
1.4. Descrierea subproiectului.....	10
2. POTENȚIALE RISCURI ȘI IMPACTURI DE MEDIU ȘI SOCIALE.....	14
3. CADRUL LEGAL ȘI INSTITUȚIONAL.....	15
1.1. Cadrul Legal Național	16
1.2. Cerințele și Standardele Băncii Mondiale.....	20
1.3. Cadrul Instituțional Național	21
2. MĂSURI DE EVITARE ȘI MINIMIZARE A RISCURILOR ȘI IMPACTURILOR DE MEDIU ȘI SOCIALE	22
2.1. Recomandări Generale Privind Impactul Asupra Mediului.....	22
2.2. Sănătatea și Securitatea la Locul de Muncă	23
2.3. Sănătatea și Securitatea Comunității	24
5. CADRU DE IMPLEMENTARE	36
5.1. Cadrul Instituțional al Implementării Subproiectului.....	36
5.2. Consolidarea Competențelor și Instruirea personalului	38
6. MONITORIZAREA ȘI RAPORTAREA PMMS	38
7. IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE ȘI PUBLICAREA INFORMAȚIILOR	46
7.1. Identificarea Părților Interesate a Subproiectului	46
7.2. Implicarea Părților Interesate a Subproiectului	47
8. MECANISMUL DE SOLUȚIONARE A RECLAMAȚIILOR.....	48
9. CONSULTAREA PUBLICĂ ȘI PUBLICAREA INFORMAȚIILOR	51
10. ANEXE	54
ANEXA 1. CADRUL GENERAL ȘI DIRECȚII PRIVIND PROTECȚIA MEDIULUI.....	54
ANEXA 2. CADRUL JURIDIC ȘI DE REGLEMENTARE NAȚIONAL	57
ANEXA 3. GHID DE MEDIU PENTRU CONTRACTE DE LUCRĂRI CIVILE	58
ANEXA 4. CERINȚE ȘI MĂSURI DE MANIPULARE A AZBESTULUI.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.

ABREVIERI

MEC	Ministerul Educației și Cercetării
EM	Evaluarea de mediu
EIM	Evaluarea impactului asupra mediului
ESIA	Evaluarea impactului social și de mediu
CMMS	Cadrul de management de mediu și social
PMMS	Plan de Management Social și de Mediu
PAMS	Planul de Angajament de Mediu și Social
CMS	Cadrul de mediu și Social
PMMS-C	Planul de Management de Mediu și Social al Constructorului
SMS	Standarde de Mediu și Social
EMP	Echipa de Management al Proiectului
MM	Ministerul Mediului
MC	Ministerul Culturii
UPSC	Universitatea Pedagogică de Sat „Ion Creangă”
PGM	Procedura de gestionare a Forței de Muncă
SEP	Planul de implicare a părților interesate
ODP	Obiectivul de Dezvoltare a Proiectului
SSM	Securitate și Sanatate în Muncă
UIP	Unitatea de implementare a proiectului
BM	Banca Mondială
CNC	Cadrul Național al Calificărilor
ANACEC	Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare
EPP	Echipament de protecție Personală
GRM	Mecanismul de soluționare a reclamațiilor
PSSM	Planul de sănătate și securitate în muncă
PSU	Planul pentru situații de urgență
MCA	Materiale cu conținut de azbest

SUMAR EXECUTIV

Cadrul General

Acest plan de management social și de mediu (PMMS) prezintă impacturile de mediu și sociale și măsurile de atenuare legate de **Reconstrucția clădirii căminului nr. 5 din mun Chișinău. str. Suceava 154/2, a Universității Pedagogice de Stat „ION CREANGĂ” (UPSC)**, ca parte a proiectului de investiții finanțat de Banca Mondială, **Proiectul Învățământul Superior în Moldova (P167790)**. Această investiție va implica reparația capitală și modernizarea clădirii actuale pentru a asigura condiții de trai îmbunătățite pentru studenții UPSC, caracteristici eficiente din punct de vedere energetic și facilități destinate incluziunii persoanelor cu dizabilități și a tratamentului nediscriminatoriu față de femei.

Acest PMMS are la bază **Cadrul de Management Social și de Mediu (CMSM)** care a fost elaborat în la etapa de pregătire a Proiectului Învățământul Superior în Moldova și cuprinde analiza potențialelor riscuri și impacturi de mediu, cadrul legal național aplicabil și standardele de mediu și sociale ale Băncii Mondiale relevante subproiectului. Totodată, include planuri de măsuri de evitare și atenuare a riscurilor de mediu și sociale și de monitorizare a implementării acestui PMMS, în vederea gestionării corespunzătoare a impacturilor de mediu și sociale potențiale care pot fi generate în etapele de pre-construcție și construcție asupra comunității din zona subproiectului, asupra lucrătorilor implicați și asupra mediului.

Locația și caracteristicile amplasamentului

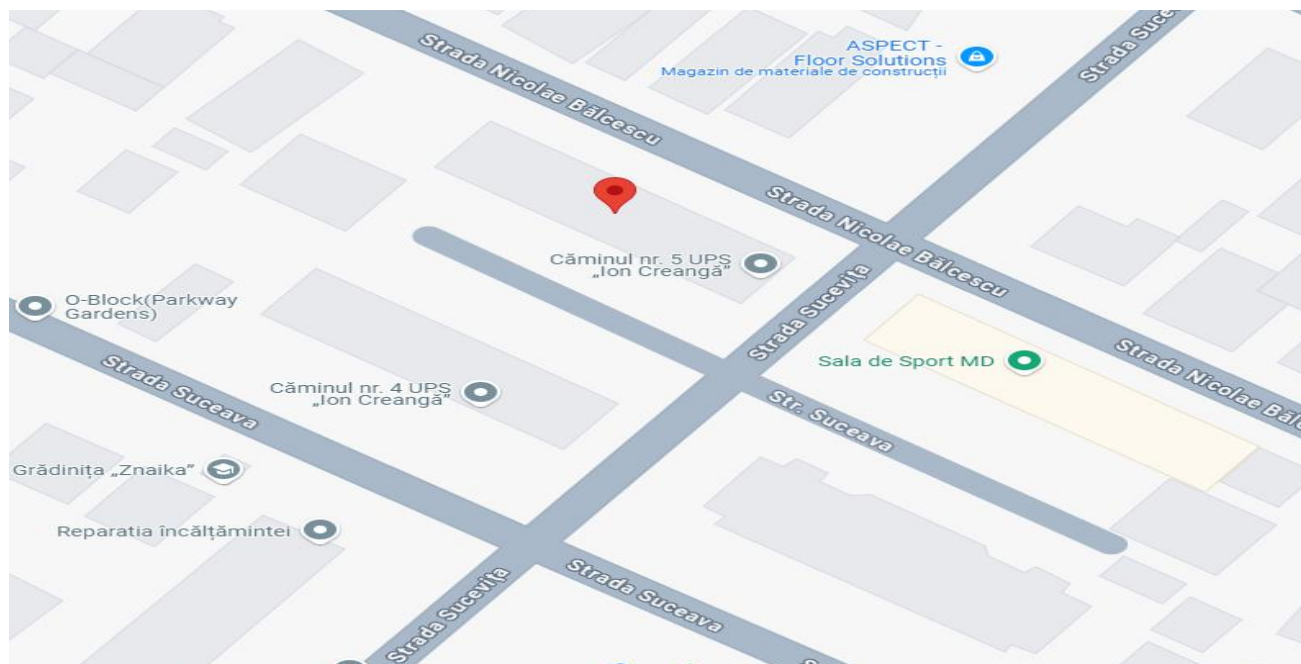
Căminul nr 5 (nr.cad.0100512.426.02) este amplasat în partea de nord-vest a municipiului Chișinău, strada Suceava 154/2, în cartier rezidențial cu regim mixt de înălțime.

Terenul pe care este amplasată clădirea este identificat cu nr. cadastral 0100512.426, cu suprafața de 0,3918 ha și construcțiile cu nr. cadastrale 0100512.426.01 și 0100512.426.02 cu suprafața totală de 3273,5 mp-proprietate de stat, transmis în gestiune UPSC conform datelor din Registrul bunurilor imobile al Departamentului Cadastru al I.P. Agenția Servicii Publice, vizualizare la 30.10.2023. Teritoriul este ușor înclinat, procese fizicogeologice periculoase sau alte fenomene ca alunecări de teren, trasări ale scoarței terestre, etc. în zona construcției și în apropierea acesteia nu sunt depistate, iar conform hărții de zonare seismică a Republicii Moldova, zona este atribuită intensității seismice de 7 grade.

Construcția clădirii a fost executată în anii 1970 (dată în exploatare în anul 1973) și utilizată pe parcurs pentru cazarea a 230, studenți (după reparație pentru 210 studenți) .

Descrierea zonei învecinate

Căminul este situat în cartierul locativ. În partea de nord se mărginește cu case de locuit, în partea de sud blocuri locative, în partea de vest se regăsește căminul nr. 4 UPSC iar în partea de est- blocuri locative.

Încadrarea evaluării de mediu a subproiectului

Proiectul a fost încadrat în Categoria B aferentă evaluării impactului asupra mediului și socială derulată în cadrul proiectelor Băncii Mondiale cu risc de mediu și social moderat. În acest caz, este necesară realizarea unei evaluări a impactului de mediu și pregătirea unui PMMS, pornind de la politicile și standardele de mediu și sociale (SMS), aplicabile de BM, precum și celor naționale aferente evaluării impactului de mediu. Acest PMMS este un instrument de asistare a Antreprenorului în cadrul riscurilor/impacturilor de mediu și sociale definite și măsurilor de atenuare/adaptare specifice pentru abordarea impacturilor identificate în timpul reparației capitale a clădirii căminului. Acest PMMS va fi atașat la documentația tehnică și de licitație necesară investiției.

Impacturi și riscuri de mediu identificate la nivelul subproiectului

Concluziile generale ale PMMS relevă posibilitatea producerii unor impacturi negative, pe termen scurt, asupra aerului, solului, apei și mediului acustic, în special în timpul lucrărilor de construcții civile. Aspectele legate de mediu care pot fi asociate cu activitățile subproiectului includ: generarea zgomotului; impactul asupra solului și asupra apei în urma scurgerilor aferente lucrărilor de renovare; perturbarea traficului în timpul lucrărilor de renovare; praf și deșeuri rezultate în timpul lucrărilor și siguranța lucrătorilor. Cu toate acestea, aceste impacturi negative vor fi temporare și specifice amplasamentului și ar putea fi ușor atenuate prin implementarea unor măsuri adecvate de atenuare și prevenire a acestora.

Impacturile și riscurile sociale identificate la nivelul subproiectului

Evaluarea inițială identifică un nivel redus al riscurilor sociale. Lucrările de consolidare și modernizare nu vor implica achiziția de terenuri private sau producerea unor pierderi economice la nivelul proprietăților private din vecinătatea obiectivului de investiții.

Subproiectul va genera, în preponderență, un impact social pozitiv la nivelul comunității prin: asigurarea unui mediu sănătos și sigur de trai pentru studenții cazați în căminul Universității.

În ceea ce privește posibilitatea producerii unor impacturi sociale negative, acestea sunt temporare și sunt legate de perturbări și disconfort urmare lucrărilor de construcții la nivelul proprietăților și instituțiilor din vecinătatea șantierului și de condițiile de muncă pentru lucrătorii implicați în lucrări.

Acestea pot include: disconfortul vecinilor cauzat de poluarea temporară datorită prafului și nivelului de zgomot, posibile întreruperi ale utilităților pentru proprietățile învecinate la momentul conectării clădiri la gaz, apă, canalizare, electricitate, posibile daune la nivelul proprietăților private în eventualitatea producerii unor accidente în timpul lucrărilor de consolidare și modernizare; riscurile pentru sănătate și siguranță a comunității și lucrătorilor, creșterea temporară a congestionării traficului și a riscurilor de accidente rutiere în timpul transportului deșeurilor de construcții și al materialelor necesare.

Planificarea adecvată, informarea publică, consultările cu părțile afectate, mecanismele soluționare a reclamațiilor și de interacționare cu părțile interesate și procedurile de monitorizare vor fi aplicate în vederea evitării și menținerii potențialelor efecte la scara minimă.

Măsuri de atenuare a efectelor asupra mediului.

PMMS stipulează că toate impacturile negative asupra mediului asociate cu proiectul vor fi prevenite, eliminate sau reduse la un nivel acceptabil. Acest lucru poate fi realizat prin perfecționarea continuă și implementarea eficientă a măsurilor de atenuare a efectelor asupra mediului, inclusiv prin selectarea atentă a intervențiilor subproiectului care ar evita sau minimiza potențialele efecte negative asupra mediului înconjurător din zonele urbane învecinate, inclusiv consolidarea și modernizare clădirii într-un mod care să prevină pe cât posibil tăierea arborilor, distrugerea peisajului aferent spațiilor verzi de pe amplasament, poluarea aerului și a solului; asigurarea securității muncii și a impactului asupra sănătății în timpul operațiunilor de sudură etc.

Măsuri de atenuare socială

PMMS include măsuri de atenuare menite să evite sau să reducă impactul negativ pe care implementarea subproiectului le poate avea asupra comunității locale, din preajma șantierului în lucru.

În ceea ce privește lucrările de consolidare și modernizare, echipele de implementare a subproiectului se vor asigura că activitățile de planificare sunt sensibile la aspectele ce țin de securitatea și sănătatea în muncă, sănătatea și securitatea comunității din vecinătatea șantierului, exploatarea sexuală și abuz și agresiunea sexuală. În scopul identificării și comunicării cu posibilele persoane afectate, pregătirea investiției implică un proces intens de consultare cu părțile interesate, organizarea de întâlniri directe cu comunitatea și lucrătorii

și asigurarea unui sistem funcțional de primire și soluționare a reclamațiilor venite din partea posibilelor persoane afectate.

Monitorizarea aspectelor sociale și de mediu

Monitorizarea aspectelor sociale și de mediu pe parcursul implementării subproiectului va asigura un flux de informații despre impactul social și de mediu al lucrărilor și despre eficacitatea măsurilor de atenuare. Aceste informații permit clientului și Băncii să evalueze succesul măsurilor de evitare/reducere a impacturilor negative și permite luarea de măsuri corective atunci când este cazul. Secțiunea de monitorizare a PMMS oferă: (a) detalii despre măsurile de monitorizare, inclusiv parametrii care trebuie măsurați, metodele de utilizat, locațiile de eșantionare, frecvența monitorizării; și (b) proceduri de monitorizare și raportare care să (i) asigure depistarea timpurie a condițiilor care necesită măsuri speciale de atenuare a impacturilor și (ii) să furnizeze informații despre progresul și rezultatele acțiunilor prevăzute în acest PMMS.

Implementarea măsurilor prevăzute în acest PMMS va fi supervizată periodic de consultanții sociali și de mediu din cadrul Echipei de Management a Proiectului (EMP), conform graficului de monitorizare, precum și de către BM (în timpul misiunilor sale de supervizare) și de Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM). Rapoartele de progres lunare ale Contractorului și semestriale ale EMP către Banca Mondială vor include informații privind implementarea PMMS.

Cadrul instituțional de implementare a PMMS

Specialiștii de mediu și social din cadrul EMP vor fi responsabili de coordonarea și supravegherea măsurilor cuprinse în planurile de mediu și sociale, precum și de gestionarea riscurilor de mediu și sociale asociate. Antreprenorul va fi responsabil pentru dezvoltarea PMMS a Contractorului pe baza acestui PMMS și îl va implementa.

Implicarea părților interesate și informarea publică

Principalele părți interesate de subproiectul UPSC sunt comunitatea studentescă a UPSC și personalul care utilizează complexele UPSC din apropiere, precum și deținătorii și utilizatorii proprietăților învecinate, precum și instituțiile din zonă.

Acțiunile de implicare prevăzute în cadrul acestui PMMS includ proceduri de informare publică, consultări publice, informare prin mass media și interacțiune virtuală sau directă cu părțile afectate. De asemenea, se vor organiza întâlniri directe cu lucrătorii contractorului și comunitatea din zonă.

Mecanismul de soluționare a petițiilor/reclamațiilor din cadrul proiectului

Se va utiliza mecanismul de soluționare a reclamațiilor și de interacționare cu părțile interesate existent în cadrul proiectului, care se implementează la nivel de proiect și subproiect. Toate sugestii și reclamațiile pot fi depuse la nivel de proiect <https://www.mec.gov.md/ro/content/proiecte-0> și la nivel de subproiect <https://upsc.md/proiect-invatamant-superior-moldova/>. Detalii privind acest mecanism și datele de contact

ale contractorului vor fi plasate adițional pe paginile web ale subproiectului și pe panoul informativ care urmează a fi instalat pe șantier. Reclamațiile pot fi depuse anonim în cutia de sugestii care va fi instalată pe șantier și la numărul de telefon +373068055297.

Informarea și consultarea publică privind Managementul de mediu și social (MMS)

Aspectele de mediu și sociale ce țin de Managementul de mediu și social, Standardele de mediu și social (SMS), precum posibilele riscuri și impasturi de mediu și de ordin social au fost abordate în cadrul Consultărilor Publice organizate la etapa de lansare SP a PÎSM, care s-au desfășurat la data de 03.02.2023 și au participat 31 persoane. Concomitent s-a vorbit despre CMMS, LMP, SEP și PAMS, ca parte componente a MMS.

1. INTRODUCERE ȘI CONTEXT

1.1. Introducere

Proiectul Învățământul Superior din Moldova (PÎSM), finanțat de Banca Mondială (P167790), a fost pregătit în anul 2019, când a fost elaborate și documentele cadru de mediu și sociale, care includ Cadrul de Management de Mediu și Social (CMMS), Procedura de gestionare a forței de muncă (PGM) și Planul de implicare a părților interesate (eng. SEP). La acea etapă PÎSM include activități cu impact minor de mediu și social, în mod specific renovări minore, pentru care s-a aplicat Lista de screening de mediu și socială în vederea identificării riscurilor și gestionării corespunzătoare a acestora.

În anul 2024, au fost inițiat procesul de restructurare a Proiectului, urmare evaluării de mijloc de termen, prin includerea unei noi componente ce ține de internaționalizarea învățământului superior, care include de asemenea renovarea căminelor pentru a oferi spațiu de locuit confortabil studenților internaționali. Au fost selectate două cămine a două universități a căror lucrări de renovare capitală vor fi finanțate din PÎSM.

În acest context, prezentul Plan de Management de Mediu și Social (PMMS) specific amplasamentului s-a elaborat și prezintă impactul social și de mediu și măsurile aferente de reducere a riscurilor generate de reparația capitală a clădirii căminului nr. 5 a Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă” (UPSC), din municipiul Chișinău, din str. Suceava nr. 152/2.

1.2. Descrierea Generală a Proiectului

Obiectivul de dezvoltare al proiectului (ODP) este de a îmbunătăți orientarea către piața muncii, internaționalizarea, cercetarea științifică și transferul de tehnologie în învățământul superior.

Componenta 1 – Îmbunătățirea Mecanismelor de Asigurare a Calității. Această componentă urmărește îmbunătățirea mecanismului de asigurare a calității sistemului de învățământ superior din Moldova, ceea ce ar contribui și la îmbunătățirea orientării acestuia pe piața muncii.

Componenta 2 – Îmbunătățirea orientării pieței muncii și cercetare și inovare. Această componentă ar finanța proiectarea și implementarea unui program bazat pe instituții și nevoi (Programul de îmbunătățire a învățământului superior - PÎISM¹) a avut ca scop îmbunătățirea orientării către piața muncii a instituțiilor de învățământ superior din Moldova.

Componenta 3 – Managementul proiectelor, coordonarea reformelor și monitorizarea și evaluarea (finanțare suplimentară). Obiectivul componentei este stabilirea unui mecanism instituțional sustenabil pentru coordonarea strategică a reformelor în sectorul învățământului superior și managementul eficient al proiectelor.

Componenta 4 – Internaționalizarea învățământului superior. Această componentă extinde componenta de proiect existentă adăugată prin prima restructurare a Proiectului, care urmărește (i) creșterea numărului de studenți internaționali în programele selectate, care vor fi adaptați și comercializați pentru internaționalizare, (ii) crearea unui brand internațional pentru studiile superioare moldovenești, pentru a face ofertele atractive și consolidarea birourilor internaționale la nivel universitar, (iii) internaționalizarea mediului de predare prin calificarea personalului didactic și nedidactic în limba engleză și (iv) renovarea căminelor pentru a oferi spațiu de locuit confortabil studenților internaționali.

O Subcomponentă importantă a aceste componente este 4.2. Îmbunătățirea experienței de viață a studenților la campus. Implementarea acestei subcomponente este în responsabilitatea universităților beneficiare. MEC va selecta maximum două cămine pentru studenți pe criterii obiective dintre universitățile și colegiile care implementează deja subproiectele finanțate prin proiect pentru îmbunătățirea calității și relevanței programelor lor de renovare și renovare a căminelor. Natura lucrărilor de renovare este de așteptat să fie executată minor, fără a implica modificări structurale majore ale clădirilor existente.

MEC, în colaborare cu universitățile selectate beneficiare, vor angaja consultanți pentru a le sprijini în realizarea evaluării instalațiilor, pregătirea schițelor, proiectelor și calculelor cantităților. Pe baza acestor documente, Universitățile beneficiare vor pregăti documentele de licitație. Evaluarea ofertelor și atribuirea contractelor vor fi, de asemenea, gestionate de Universitățile beneficiare, cu suport tehnic din partea MEC. Universitățile beneficiare vor fi responsabile de gestionarea și monitorizarea implementării contractelor. În cazul în care lucrările rămân incomplete, MEC va finanța lucrările rămase din alte resurse. Subcomponenta va finanța toate lucrările, bunurile și serviciile necesare pentru planificarea, execuția și monitorizarea activităților de renovare. Renovarea și reamenajarea căminelor selectate pentru studenți va fi efectuată în conformitate cu codurile de renovare și legile în vigoare din Republica Moldova și vor încorpora în mod adecvat accesibilitatea universală, siguranță, considerații de gen și cerințe de eficiență energetică. Lucrările vor fi conforme cu ESMF al proiectului.

Componenta 5: Componenta de răspuns la situații de urgență (CERC). Această componentă este inclusă în conformitate cu Politica IPF a Băncii Mondiale, răspuns de urgență contingent prin furnizarea unui răspuns imediat la o criză sau o urgență eligibilă, după cum este necesar.

1.3.Scopul și Obiectivele PMMS

¹ Chiar dacă și colegiile pedagogice ar beneficia de acest program, de dragul simplității se numește PÎISM.

PÎSM se implementează în conformitate cu legislația națională și standardele de mediu și sociale ale băncii Mondiale, așa cum este precizat în Planul de Angajament de Mediu și Social (PAMS) și în CMMS.

Respectiv, toate subproiectele finanțate în cadrul PÎSM, sunt supuse conformității atât cu cerințele și regulamentele aplicative la nivel național, cât și cu cerințele și standardele Băncii Mondiale, în baza contractelor de grant semnate între MEC și universitățile selectate.

Lucrările de renovare planificate ale căminului nr. 5 al UPSC care includ reconstrucția clădirii prin renovarea acoperișului, termoizolarea fațadelor, replanificarea încăperilor, intervenții în sistemul de ventilare, reabilitarea rețelelor ingineresti interioare, în vederea îmbunătățirii eficienței energetice a clădirii și asigurării stabilității structurii de rezistență a construcției, amplasarea rampei pentru persoane cu mobilitate redusă, amenajarea spațiului adiacent, necesită măsuri de evitare și minimizare specifice lucrărilor planificate și reieșind din amplasarea obiectivului. **Se cunoaște că la momentul desfășurării lucrărilor de renovare nu se vor afla studenți în clădire.**

Astfel, acest PMMS descrie cerințele legale naționale și cerințele Băncii Mondiale aplicabile subproiectului, în baza acestora propune măsuri specifice care urmează a fi implementate în etapele de pregătire a șantierului și de renovare, inclusiv măsuri de monitorizare a implementării acțiunilor propuse. În mod specific, PMMS include măsuri propuse de minimizare a riscurilor și impacturilor asupra mediului, asupra lucrătorilor implicați în lucrările de renovare și asupra comunității din apropierea șantierului planificat.

Obiectivele specifice ale acestui document includ următoarele:

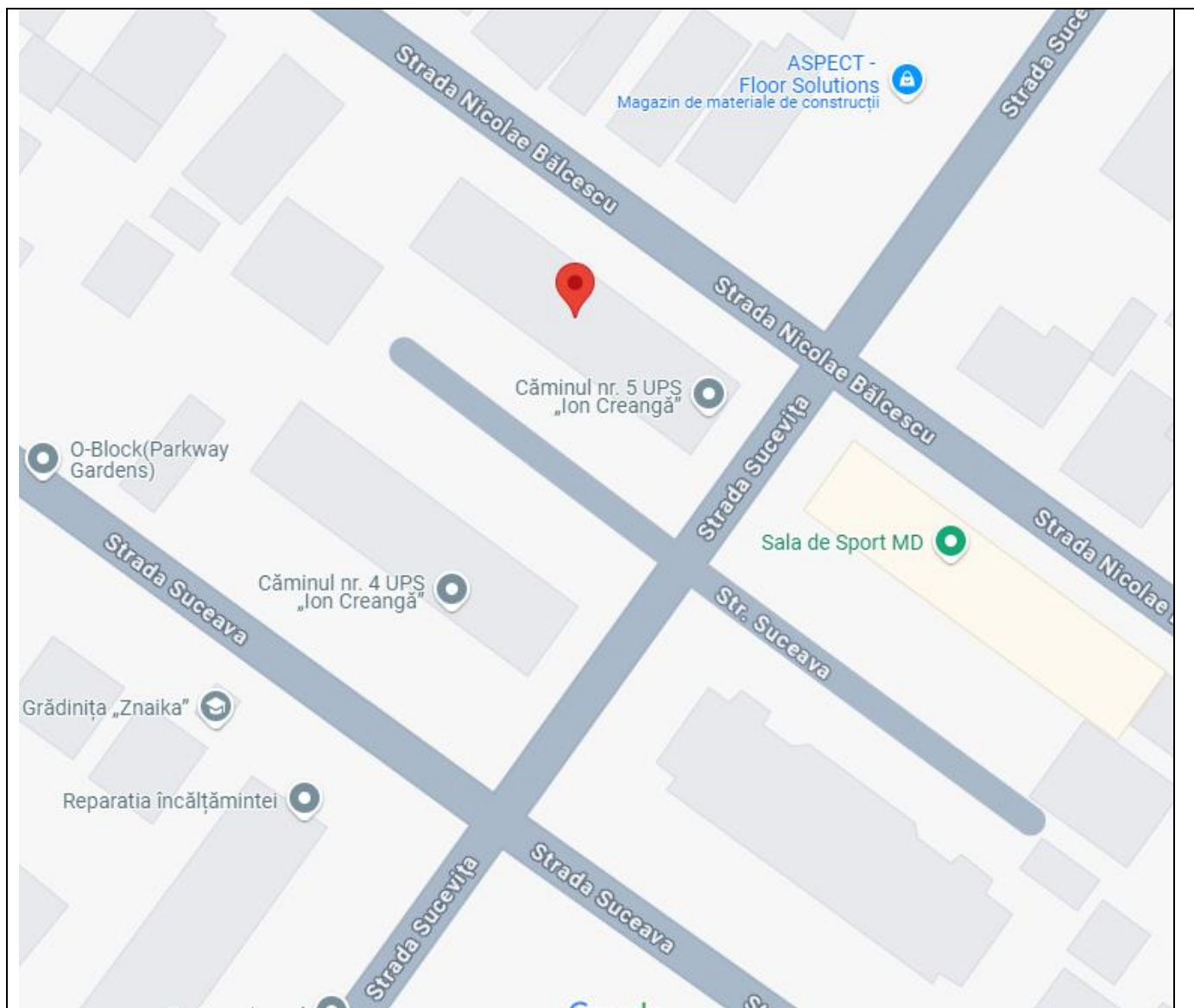
- a) Identificarea problemelor/riscurilor de mediu și sociale asociate cu condițiile existente;
- b) Elaborarea unui plan pentru atenuarea riscurilor de mediu și sociale asociate cu lucrările de renovare capitală și operare a căminului, consultarea acestuia cu instituțiile publice și guvernamentale relevante precum și cu toate părțile interesate ce vor fi afectate;
- c) Identificarea măsurilor fezabile și eficiente din punct de vedere al costurilor care pot reduce impactul negativ asupra mediului și comunității la niveluri acceptabile;
- d) Identificarea obiectivelor de monitorizare și specificarea metodelor de monitorizare, raportate la impacturile evaluate și la măsurile de atenuare menționate mai sus;
- e) Descrierea aranjamentelor instituționale: instituțiile responsabile de efectuarea măsurilor de atenuare și monitorizare (de ex. pentru operarea, supravegherea, executarea, monitorizarea implementării și a acțiunilor de remediere, raportarea și formarea personalului) și a aranjamentelor contractuale pentru asigurarea performanței fiecărei entități implicate în implementare;

1.4.Descrierea subproiectului

Denumire subproiect: Reparația clădirii căminului nr.5 (nr. cadastral 0100512.426.02) pe terenul cu nr. cadastral 0100512.426, mun. Chișinău, str. Suceava nr.154/2.

Beneficiar: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” (UPSC)

Locație și date generale despre clădire: Amplasamentul este situat pe str. Suceava nr.154/2, mun. Chișinău, Republica Moldova. Accesul principal în incinta se va realiza din zona de Est (str. Suceava nr.154/2).

Terenul cu nr. cadastral 0100512.426 cu suprafața de 0,3918 ha și clădirea cu nr. cadastral 0100512.426.02 este cu 5 nivele (S+P+4E); cu un suprafața totală de 3273,5 mp sunt proprietate de stat atribuită în gestiunea economică a Instituției Publice ”Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă” din Chișinău”.

Construcția clădirii a fost executată în anii 1970 al secolului trecut (dată în exploatare în anul 1973) și utilizată pe parcurs pentru cazarea a 230 studenți (după reparație pentru 210 studenți).

Expertiza tehnică a constatat că clădirea la momentul examinării tehnice este exploatată conform destinației funcționale (cămin studentesc). Volumul majoritar este cu perioadă îndelungată fără lucrări de reparații capitale. Schema constructivă a clădirii, este rigidă, executată din zidărie, consolidată cu elemente din beton

armat. Fundațiile sunt de tip continuu sub perii structurali, executate din blocuri prefabricate de tip „ФТ” cu adâncimea mai mare decât cota de îngheț a pământului. Acoperișul este de tip suprapus, executat cu învelitoarea din materiale bituminoase în suluri. Scurgerea apelor pluviale de pe acoperiș este organizată cu înclinația spre pâniile de colectare a apelor, din contul stratului termoizolant din argilă expandată cu evacuarea prin burlane exterioare amplasate pe o singură fațadă longitudinală a clădirii de pe axa „A”.

Pe parcursul exploatării, clădirea a fost supusă acțiunilor seismice cu intensitatea de calcul din anii 1977, 1986 și dubletul din 1990 cu o magnitudine de 7,2; 7,0 grade și respectiv 6,7 grade (30 mai 1990 și 6,1 31 mai 1990) pe scară Richter, consecințele cărora nu au fost evaluate.

Lucrările planificate includ lucrări de demontare a ferestrelor și ușilor vechi, a acoperișului, replanificarea camerelor prin demolarea și construcția unor noi pereți interiori, lucrări de finisaje interioare și exterioare, instalarea ușilor, ferestrelor și acoperișului noi. De asemenea, vor fi instalate sisteme interne noi de aprovizionare cu energie electrică și termică și de aprovizionare cu apă și canalizare.

Lucrările de renovare vor asigura condiții optime de trai pentru studenții cazați în cămin și personalului auxiliar și de mentenanță a clădirii, vor fi create condiții de acces pentru persoanele cu dezabilități, prin construcția unei rampe de acces în clădire.

Lucrările se vor executa în strică dependență și în conformitate cu documentația de proiect a lucrărilor de reparație capitală a căminului elaborată, coordonată și avizată cu autoritățile respective de specialitate în condițiile legislației naționale și cerințelor BM.

În plus, clădirea va corespunde celor mai noi cerințe de eficiență energetică și va fi dotată conform standardelor înalte de trai (blocuri sanitare, bucatărie, spălătorie, mobilier) pentru personalul de deservire și studenții cazați în cămin.

Lucrările de reparație capitală vor necesita amplasarea de instalații temporare pe șantier. Instalarea acestor facilități va permite realizarea diverselor funcții ale șantierului, inclusiv depozitarea materialelor de renovare, amenajarea locației și asigurarea sănătății și securității pe șantier. Vor fi instalate două toalete ecologice, iar

conținutul acestora va fi golit în mod constant de către furnizor. Documentația tehnică de proiectare include toate standardele și cerințele aplicabile contractantului pentru a asigura sănătatea și securitatea în muncă la fața locului, incluzând sesiuni de instruire, furnizarea de echipamente de protecție, identificarea riscurilor de accidente și a măsurilor de atenuare, împărțirea clară a sarcinilor de lucru la fața locului, etc.

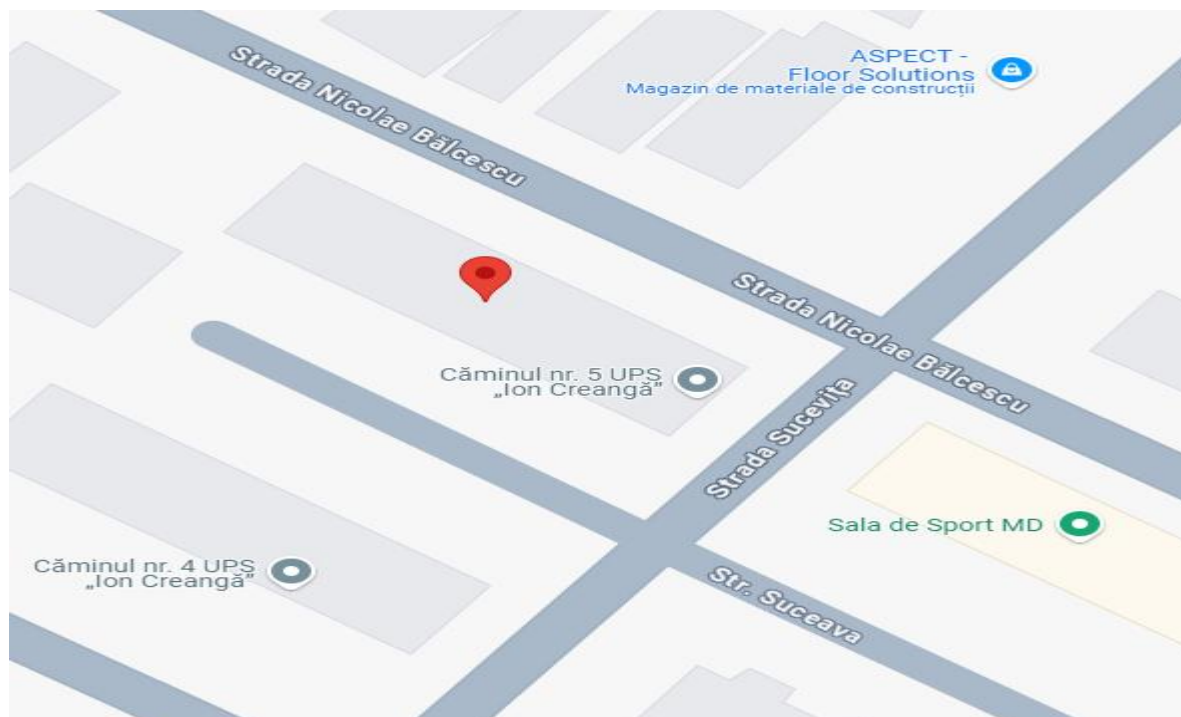

La intrarea pe amplasament va fi instalat un panou dedicat mecanismului de primire a petițiilor/reclamațiilor cu o cutie poștală aferentă, iar lucrătorii vor fi informați cu privire la posibilitatea de a contacta unitatea de implementare sau de a depune o reclamație anonimă în legătură cu condițiile de muncă și cu prevederile de sănătate și siguranță la fața locului.

Facilitățile temporare necesare în timpul lucrărilor de construire vor lua în calcul desemnarea de spații destinate depozitării de materiale, garduri și puncte de control pentru asigurarea accesului controlat pe amplasament, puncte de control a contaminării, toalete ecologice, servicii de epurare a apelor uzate și iluminat pe timp de noapte.

Amplasare față de alte obiective din zonă: Căminul este situat în cartierul locativ. În partea de nord se mărginește cu case de locuit individuale, în partea de sud – blocuri locative tip S+P+4E, în partea de vest se regăsește cămin studențesc nr. 4 tip S+P+4E iar în partea de est-case individuale de locuit și blocul cu locuințe, tip S+P+8E. Astfel, clădirea căminului și terenul adiacent este amplasat în sectorul Buiucani al mun. Chișinău, mărginit cu străzile Suceava, Sucevița și Nicolae Bălcescu. Pe terenurile vecine în mare parte sunt amplasate blocuri și case de locuit.

Deasemenea în apropiere sunt amplasate o Sală de sport și Magazin cu materiale de construcții.

2. POTENȚIALE RISCURI ȘI IMPACTURI DE MEDIU ȘI SOCIALE

Această secțiune include identificarea potențialelor riscuri și impacturi de mediu și sociale reieșind din specificul lucrărilor necesare, descrierea și amplasarea obiectivului.

2.1. Impacturi și Riscuri de Mediu

Analiza impactului asupra mediului implică faptul că se așteaptă să aibă un impact pozitiv net asupra mediului prin reducerea riscului de deteriorare și prăbușire a clădirii ca urmare a cutremurelor.

Potențialele efectele adverse, generate la implementarea subproiectului, vor avea un caracter limitat și temporar, fiind preponderent corelate cu lucrările de construcții și includ:

- creșterea poluării datorită generării deșeurilor din lucrările de reparație capitală
- creșterea nivelului de zgomot și emisii în aer, în special praf, în timpul lucrărilor de reparație capitală (demolări)
- generarea de emisii în aer și praf, zgomot și vibrații din cauza deplasării vehiculelor și utilajelor pentru construcții;

Riscurile identificate sunt:

- riscuri de poluare a apei, a solului și a subsolului ca urmare a eliminării necorespunzătoare a deșeurilor de renovare, a azbestului și a materialelor care conțin azbest sau a scurgerilor operaționale minore sau accidentale de combustibil și lubrifianți de la utilajele de renovare;
- creșterea traficului în timpul renovării, care ar putea avea un impact asupra comunității;
- impactul asupra sănătății și siguranței lucrătorilor și a comunității în timpul activităților de renovare;
- refacerea necorespunzătoare a șantierelor după finalizarea lucrărilor
- practici necorespunzătoare în timpul exploatării clădirii
- tăierea copacilor și a altor tipuri de vegetație locală.

Riscurile enumerate mai sus sunt anticipate anterior implementării proiectului, iar măsurile de atenuare vor fi proiectate, implementate, monitorizate și evaluate în timpul proiectării, renovării și funcționării în concordanță cu legislația națională, cu standardele Băncii Mondiale și cu bunele practici internaționale.

Nu este permisă utilizarea de materiale de renovare care sunt periculoase pentru sănătatea umană. Posibilele deșeuri din materiale cu conținut de azbest vor fi colectate, transportate și eliminate prin respectarea unor măsuri speciale de protecție în conformitate cu standardele de manipulare a deșeurilor periculoase.

2.2. Impacturi și Riscuri Sociale

Analiza impactului social implică beneficiile și riscurile la nivelul comunității locale, a personalului angajat la lucrările de reparație capitală a căminului, a proprietăților, instituțiilor și persoanelor învecinate.

Se așteaptă ca proiectul să aibă un impact social pozitiv la nivelul comunității prin:

- Asigurarea unui mediu sigur și sănătos pentru viitorii studenți cazați în cămin.
- Reducerea riscurilor de prăbușire și de accidente umane în caz de cutremur, asigurând astfel servicii de urgență pentru comunitate într-o astfel de situație;
- Contribuția la procesul de adaptare la schimbările climatice, prin reducerea presiunii asupra resurselor naturale și crearea unui exemplu de bune practici în ceea ce privește clădirile publice eficiente din punct de vedere energetic;
- Asigurarea egalității de gen și a accesului universal în facilitățile nou construite, promovând tratamentul egal al tuturor membrilor actuali și viitori ai personalului și studenți cazați în cămin.

În ceea ce privește potențialele efecte negative și riscuri identificate în procesul de efectuare a lucrărilor de reparație capitală, putem menționa următoarele:

Relocare involuntară și achiziționare de teren: Nu este necesar de achiziționat teren adițional. Lucrările se vor desfășura pe terenul proprietatea UPSC. Studenții (circa 250 la număr) nu se vor fi cazați în clădirea supusă lucrărilor. Studenții vor fi distribuiți în alte cămine din proprietatea UPSC.

Sănătate și securitatea comunității: Pe durata lucrărilor de renovare există risc minor asupra sănătății și securității studenților care vizitează complexul sportiv sau complexul cultural din apropiere și asupra lucrătorilor și vizitatorilor micilor afaceri din zonă. Astfel, respectarea tuturor cerințelor privind sănătatea și securitatea este obligatorie.

Sănătatea și securitatea lucrătorilor: Pot exista riscuri ce țin de sănătatea și securitatea ocupațională în lipsa aplicării echipamentelor și măsurilor de precauție în dependență de lucrările în care sunt implicați echipamentul utilizat. Astfel, contractorul va asigura și supraveghetorii tehnici vor monitoriza ca toți lucrătorii să utilizeze echipamente de protecție și să aplice măsurile necesare pe durata desfășurării lucrărilor, inclusiv în utilizarea mașinărilor sau utilajelor. Se va elabora și propune lucrătorilor un plan pentru cazurile de urgență, care va include asigurarea măsurilor necesare pentru primul ajutor pe șantier, modul de adresare instituțiilor medicale, informarea imediată a instituțiilor de stat responsabile și a echipei universității și EMP. Banca Mondială va fi informată despre cazurile de urgență apărute și despre planul de măsuri propus în numai mai mult decât de 48 ore de la ora incidentului.

Disconfort: Pe durata lucrărilor de renovare ar putea fie creat un disconfort din cauza zgomotului, prafului și aglomerației. Restricții de acces. Potențiale întreruperi de utilități pentru proprietățile învecinate, în momentul racordării clădirii la gaz, apă, canalizare, electricitate.

Transportul de materiale, echipamente și deșeuri: Creșterea temporară a congestionării traficului și a riscului de accidente rutiere în timpul transportului deșeurilor și al materialelor de renovare. Contractorul va delega persoane pentru direcționarea și gestionarea transportului când va fi necesar pentru a evita eventualele congestii sau rețineri în trafic.

Conflict dintre lucrători și persoanele care locuiesc sau lucrează în apropierea șantierului: Lucrătorii ar putea să nu respecte regulile agreeate de organizare a șantierului și coordonare a activităților cu instituțiile și persoanele din vecinătate. Totodată, lucrătorii ar putea încălca anumite norme legate de etică și comportament. În acest context, atât EMP, cât și Contractorul vor fi responsabili de instruirea personalului privind modul de organizare a lucrărilor, comportatul și regulile de comunicare și informare a persoanelor din zonă. Totodată, personalul implicat în lucrări va semna Codul de conduită aplicabil lucrărilor.

Impactul asupra infrastructurii și drumurilor de acces: Pe durata transportării materialelor și echipamentelor, transportarea deșeurilor și alte lucrări majore planificate ar putea fi accesul îngreunat sau restricționat în clădirile din apropiere și pentru a circula pe drumurile adiacente clădirii căminului. Astfel, programul de lucru și activitățile planificate vor fi discutate cu Contractorul săptămânal pentru a putea informa și planifica circulația cu minim impact asupra utilizării infrastructurii existente și a drumurilor de acces.

Exploatarea sexuală și abuzul și agresiunea sexuală: Nu se așteaptă ca lucrătorii implicați în lucrările de renovare să fie cazați pe șantier sau în apropierea acestuia. Studenți se vor afla în apropiere doar în timpul orelor de activitate a complexelor sportive și culturale din zonă. Totuși, lucrătorii implicați în renovări ar trebui să fie instruiți privind aceste aspecte și informați corespunzător, inclusiv și prin semnarea unui cod de conduită. Pe durata consultărilor se vor informa toate părțile interesate și comunitatea din zonă privind mecanismul de reclamații existent în cadrul proiectului.

În linii generale, impacturile potențial așteptate sunt corelate lucrărilor de renovare planificate și în cea mai mare parte pe durata lucrărilor de renovare.

3. CADRUL LEGAL ȘI INSTITUȚIONAL

1.1.Cadrul Legal Național

Această secțiune descrie pe scurt principalele reglementări ale legislației naționale pe domeniu de mediu și social, relevante pentru implementarea subproiectului și se referă la instituțiile de la nivel local și național care sunt responsabile cu eliberarea autorizațiilor și avizelor și cu aplicarea standardelor de mediu și sociale. O listă mai cuprinzătoare a cadrului juridic și instituțional este prevăzută în **Anexa 2**.

Principalele acte juridice naționale se găsesc în tabelul de mai jos:

Tabel 1: Cadrul legal național

Denumirea actului juridic	Descriere generală	Relevanța pentru sub-proiect
Legea privind protecția mediului nr. 1515 din 16 iunie 1993 cu modificările ulterioare	stabilește cadrul legal de bază pentru redactarea actelor normative speciale și a instrucțiunilor privind protecția mediului	reguli de bază privind condițiile de calitate, drepturile și îndatoririle fiecărui actor cu activități cu impact potențial asupra mediului
Legea privind evaluarea impactului asupra mediului nr. 86 din 29.05.2014cu modificările ulterioare	stabilește obiectivul pregătirii documentației privind Evaluarea impactului asupra mediului (EIM), procedura, coordonarea și aprobarea acesteia și include Lista obiectelor și tipurilor de activități pentru care EIM este obligatorie înainte de proiectarea lor	nu este relevantă, deoarece proiectul nu va susține nicio activitate de infrastructură la scară mare
Legea privind spațiile verzi din localitățile urbane și rurale nr. 591 din 23.09.1999	reglementează relațiile în domeniul dezvoltării și protecției spațiilor verzi din localitățile urbane și rurale, pentru a asigura dreptul fiecărui individ la un mediu sănătos și estetic	identificarea și delimitarea zonelor verzi din apropierea căminului studentesc
Legea apelor nr. 272 din 23.12.2012	parțial armonizată cu directivele UE în domeniul politicii de apă, stabilește cadrul legal necesar pentru gestionarea, protecția și utilizarea apei	ar putea fi relevantă în cazul renovării rețelelor de aprovizionare cu apă, în alte cazuri nu este relevantă
Codul funciar nr. 828 din 25.12.91, modificat 22 din 25.12.2024 în vigoare 07.03.2025	stabilește relațiile și drepturile de proprietate asupra terenurilor și cadrul de bază al utilizării terenurilor	pentru stabilirea procedurilor, îndatoririlor și obligațiilor în administrarea terenului

Legea privind calitatea aerului atmosferic, nr. 98 din 14.04.2022	legea transpune parțial Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa și constă în crearea cadrului juridic în vederea consolidării capacităților instituționale de monitorizare și de evaluare a calității aerului atmosferic pentru identificarea și punerea în aplicare a măsurilor eficiente de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane și a mediului ca întreg.	relevantă pentru asigurarea calității aerului pentru activitățile legate de lucrările de renovare și, de asemenea, pentru asigurarea cerințelor legale pentru zgomot în timpul lucrărilor de renovare
Legea privind deșeurile nr. 209 din 29.07.2016	reglementează metodele de gestionare a deșeurilor, astfel încât acestea să nu pună în pericol mediul, sănătatea oamenilor și alte organisme vii. Autoritățile responsabile autorizează activități de colectare, transport, exploatare și evacuare a deșeurilor, evitând apa, solul, flora, fauna, poluarea fonică și a aerului. Noile metode nu trebuie să pună în pericol peisajele sau ariile protejate.	relevantă pentru asigurarea gestionării deșeurilor la nivelul fiecărei instituții pentru deșeuri toxice, echipamente electrice și electronice pentru deșeuri solide
Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434 din 28.22,2023; modificat prin LP 203 din 25.07.2024 în vigoare 30.01.2025	Prevederile prezentei legi se aplică construcțiilor și instalațiilor aferente, denumite în continuare industria construcțiilor, în proiectarea, edificarea și construirea, precum și în etapele de exploatare și intervenții la clădirile existente și după utilizarea acestora, indiferent de forma lor de proprietate, destinație, categorie și clasă sau sursă de finanțare, pentru a proteja viața și bunurile oamenilor, societatea și mediul înconjurător.	relevantă pentru lucrările de renovare

Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11.05.2000	reglementează drepturile de acces la informație de importanță publică deținute de autoritățile publice, în vederea exercitării și protejării interesului public de a cunoaște și a obține o ordine democratică liberă și o societate deschisă	relevantă pentru asigurarea modului activ și pasiv de diseminare a informațiilor despre implementarea proiectului și a lucrărilor de renovare/renovare executate în cadrul proiectului
Legea cu privire la supravegherea de stat a sănătății publice #10-XVI din 03 februarie 2009	Prezenta lege reglementează organizarea supravegherii de stat a sănătății publice, stabilind cerințe generale pentru sănătatea publică, drepturile și obligațiile persoanelor fizice și juridice, procedura de organizare a sistemului de supraveghere de stat a sănătății publice.	Este relevantă lucrărilor de renovare din cadrul subproiectului.
Cod Administrativ al Republicii Moldova, #116/2018	Codul administrativ stabilește procedura de examinare a petițiilor cetățenilor RM adresate autorităților/organismelor competente în scopul asigurării protecției drepturilor și intereselor legitime ale petiționarilor.	Relevantă în cazul expedierii petițiilor înafara mecanismului stabilit în cadrul proiectului.
Codul Muncii #154 din 13 martie 2003	Codul Muncii reglementează toate relațiile individuale și colective de muncă, controlul aplicării reglementărilor în domeniul relațiilor de muncă, jurisdicția muncii, precum și alte relații direct legate de relațiile de muncă. Codul Muncii cuprinde prevederi privind nediscriminarea la locul de muncă, vârsta angajării, munca forțată etc.	Aplicabilă lucrătorilor proiectului, inclusiv celor implicați în lucrările de renovare.
Cod penal #98 din 18 aprilie 2022	Pentru a fi aplicabil pentru hărțuirea sexuală la locul de muncă.	Se aplică pentru hărțuirea sexuală.
Legea privind sănătatea și securitatea în muncă #no.186/2008	(1) Prezenta lege reglementează raporturile juridice referitoare la stabilirea măsurilor privind securitatea și sănătatea lucrătorilor la locul de muncă.	Este aplicabil privind sănătatea și securitatea ocupațională a lucrătorilor direcți și contractați

	(2) Prezenta lege stabilește principiile generale privind prevenirea riscurilor profesionale, protecția lucrătorilor la locul de muncă, eliminarea factorilor de risc și accidente, informarea, consultarea, participarea echilibrată, instruirea lucrătorilor și a reprezentanților acestora, precum și liniile directoare generale privind aplicarea principiilor menționate.	identificați în Procedurile de gestionare a muncii.
Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, nr. 60 din 30.03.2012	reglementează drepturile persoanelor cu dizabilități la incluziune socială, garantând posibilitatea participării lor la toate domeniile vieții fără discriminare, la un nivel identic cu ceilalți membri ai societății, având ca bază respectul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.	Aplicabilă pe durata proiectării și gestionării căminului.

1.2.Cerințele și Standardele Băncii Mondiale

Politicile de salvagardare ale BM au fost înlocuite în 2018 cu Cadrul de mediu și social (CMS). În cadrul CMS, zece standarde de mediu și sociale stabilesc responsabilitățile debitorilor. Standardele sunt concepute pentru a ajuta Împrumutații să gestioneze riscurile și impactul Proiectului, precum și să îmbunătățească performanța de mediu și socială, în concordanță cu bunele practici internaționale și cu obligațiile naționale și internaționale.

În tabelul de mai jos sunt incluse standardele Băncii Mondiale aplicabile pentru acest subproiect.

Standarde de mediu și sociale	Cerințe	Aplicabilitatea pentru subproiect
1. Evaluarea și managementul riscurilor și impacturilor de mediu și sociale	Standardul stabilește măsuri și responsabilități pentru evaluarea, gestionarea și monitorizarea riscurilor și impacturilor de mediu și sociale asociate cu ciclul de viață al Proiectului, pentru a obține rezultate de mediu și sociale în concordanță cu standardele BM.	Standardul este aplicabil pentru toată durata de implementare a PÎSM. CMMS este elaborate conform SSM1. Drept urmare, acest PMMS specific amplasamentului este elaborate la etapa de proiectare a subproiectului.

Standarde de mediu și sociale	Cerințe	Aplicabilitatea pentru subproiect
2. Condiții de muncă	Standardul stabilește măsuri și responsabilități pentru a proteja forța de muncă directă și indirectă specifice ciclului de viață al Proiectului, inclusiv riscurile legate de muncă (i) riscuri de securitate pentru lucrătorii proiectului, (ii) probleme de trafic și siguranță rutieră, (iii) termeni și condiții inadecvate de angajare și (iv) riscuri de SSM.	Cerințele față de condițiile de muncă se aplică pentru toate entitățile de implementare, inclusiv pentru contractorii care vor realiza lucrările de renovare.
3. Eficiența resurselor, prevenirea și managementul poluării	Standardul stabilește măsuri și responsabilități pentru a aborda eficiența resurselor și prevenirea și gestionarea poluării pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului, inclusiv (i) consumul de resurse, (ii) prevenirea poluării și (iii) acțiuni de gestionare a aspectelor semnificative de mediu etc.	Riscurile și impacturile specifice amplasamentului vor fi identificate în faza de proiectare în timpul procesului de screening de mediu și social, iar măsurile de atenuare vor fi aplicate conform PMMS specific amplasamentului elaborat la nivel de subproiect.
4. Sănătatea și Securitatea Comunității	Standardul stabilește măsuri și responsabilități pentru abordarea riscurilor de sănătate și siguranță pentru comunitate, inclusiv securitatea activităților proiectului, echipamentelor și infrastructurii la riscurile și impactul asupra comunităților afectate de proiect.	Măsurile de atenuare vor fi aplicate conform PMMS specific amplasamentului elaborate la nivel de subproiect.
10. Implicarea părților interesate și dezvoltarea informațiilor	Standardul asigură un angajament cu părțile interesate de-a lungul ciclului de viață al proiectului, începând o astfel de implicare cât mai devreme posibil în procesul de pregătire a proiectului și într-un interval de timp care permite consultări semnificative cu părțile interesate cu privire la proiectarea proiectului.	Planul de Implicare a Părților Interesate se va implementa și pe durata desfășurării lucrărilor de renovare.

1.3.Cadrul Instituțional Național

Conform reformei guvernamentale recente la nivel central, a fost format **Ministerul Mediului (MM)**, care elaborează politici publice eficiente în domeniile de competență (protecția mediului și schimbările climatice; resurse naturale), iar pentru a realiza reforma instituțională și consolidarea capacităților în sectorul mediului, au fost create **Agenția de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului**, ambele instituții fiind funcționale.

Ministerul Sănătății are misiunea de a analiza situația și problemele din domeniile sănătății, de a elabora politici publice eficiente în domeniu, de a monitoriza calitatea politicilor și actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului care va oferi soluții eficiente în domeniile de competență, asigurând cel mai bun raport între rezultatele preconizate și costurile așteptate.

Inspectoratul de Stat al Muncii duce controlul și monitorizează rapoartele și condițiilor de muncă.

2. MĂSURI DE EVITARE ȘI MINIMIZARE A RISCURILOR ȘI IMPACTRUIILOR DE MEDIU ȘI SOCIALE

În contextul potențialelor riscuri și cerințelor naționale și ale Băncii Mondiale menționate în secțiunile de mai sus, au fost elaborate și propuse spre implementare măsuri specifice pentru prevenirea și minimizarea impactului negativ privind activitățile planificate ale proiectului. Trebuie remarcat faptul că, pentru a face mai eficiente măsurile propuse, potențialele efecte și acțiunile adecvate de prevenire și minimizare vor fi actualizate în mod regulat în timpul implementării subproiectului.

2.1.Recomandări Generale Privind Impactul Asupra Mediului

Această secțiune detaliază specificațiile care trebuie evaluate în timpul demolării și se referă la manipularea deșeurilor din construcții, colectarea separată a materialelor de renovare și metodele de renovare cu impact limitat asupra mediului și metodele de reducere a consumului de energie (**Anexa 1**). **Contractorul va elabora un plan de management de mediu și social care va lua în considerare următoarele aspecte:**

Amplasamentul

Analiza și evaluare specifice amplasamentului trebuie să ia în considerare următoarele aspecte:

- Praful și zgomotul datorat lucrărilor de reparație capitală;
- Eliminarea deșeurilor din construcții, scurgeri accidentale de ulei de mașină, lubrifianți etc;
- Manipularea necorespunzătoare a materialelor periculoase, cum ar fi azbestul și vopseaua pe bază de plumb, în etapele de transport și de manipulare aferente lucrărilor de construcții, se va minimiza prin utilizarea apei și prin alte mijloace, cum ar fi împrejmuirea șantierelor.
- Pentru a reduce zgomotul, lucrările de construcții vor fi restricționate în anumite intervale de ore.
- Toate deșeurile din construcții și deșeurile de lemn vor fi depozitate pe șantier.
- Deșeurile din lemn vor fi depozitate separat și se vor face demersuri pentru a fi reciclate, și nu eliminate.
- Este interzisă arderea în are liber și eliminarea ilegală a deșeurilor;
- Se vor stabili locuri adecvate pentru depozitarea materialelor și nisipului, și se va obține aprobarea prealabilă a autorității competente pentru eliminarea acestora.
- Se va evita acumularea de stocuri de deșeuri din construcții pe șantier, iar deșeurile vor fi eliminate în mod regulat la o groapă de gunoi autorizată în acest sens. Vor fi furnizate jgheaburi/ utilizate topogane pentru a transfera deșeurile de la etajele superioare la sol.

Selectarea materialelor de renovare și a metodelor de construire

Se vor selecta bunuri și servicii ecologice. Se va acorda prioritate produselor care îndeplinesc standardele aplicabile pentru simboluri internaționale sau naționale recunoscute. Se va acorda prioritate materialelor și metodelor tradiționale, consacrate, și nu tehnicilor noi și necunoscute. Șantierul de construcții ar trebui să fie îngrădit pentru a preveni intrarea publicului și trebuie impuse măsuri generale de siguranță. Inconveniente temporare datorate lucrărilor de construire ar trebui reduse la minimum prin operațiuni de planificare și coordonare cu Contractanții, vecinii și autoritățile. activitățile zgomotoase sau generatoare de vibrații ar trebui limitate, în sensul realizării strict pe timpul zilei.

Gestionarea deșeurilor

Manipularea deșeurilor din activitățile de construire se va face în conformitate cu reglementările Legii deșeurilor, nr.209/2016, conform specificațiilor din PMMS și descrierii de mai sus cu privire la șantier. Monitorizarea va cădea în responsabilitatea dirigintelui de șantier.

Principalele materiale rezultate în urma operațiunilor de reparație capitală sunt deșeurile din construcții, praful și piatra. Acestea nu pun probleme speciale în ceea ce privește potențialul de contaminare. Aceste deșeuri vor fi transportate la groapa de gunoi a orașului. Deșeurile menajere și deșeuri similare vor fi colectate în interiorul șantierului în punctele de colectare a deșeurilor prevăzute cu containere de gunoi echipate și etichetate corespunzător. Periodic, acestea vor fi transportate în siguranță într-o zonă de colectare a deșeurilor.

Deșeurile de lemn vor fi selectate, colectate în recipiente etichetate corespunzător și eliminate/reutilizate.

Materialele cu potențial toxic deosebit de ridicat, vor fi depozitate în mod corespunzător în recipiente/containere/butoaie inscripționate în funcție de natura deșeurilor, în spațiul de depozitare amenajat la fața locului (de exemplu: hală/baracă pentru depozitarea deșeurilor rezultate din lucrările de reparație, cu un regim de renovare temporară, pe durata existenței șantierului, care urmează să fie demontată după finalizarea lucrărilor de reparație).

Vopselele, diluanții și alte substanțe periculoase vor fi depozitate în recipiente/butoaie bine sigilate, rezistente la șocuri mecanice sau termice, etichetate corespunzător, depozitate într-un spațiu adecvat amenajat în incinta amplasamentului, împrejmuite/betonate și securizate CIP, pentru a preveni curgerile necontrolate sau eventuale incendii și tratate cu siguranță maximă de către personalul instruit pentru încărcarea/transportul/descărcarea containerelor/butoaielor în condiții de siguranță și pentru intervenție în caz de accidente.

NOTĂ: *Evidența deșeurilor rezultate în urma demolării/renovării trebuie făcută pe baza unui plan de gestionare a deșeurilor din activitățile de reparație pregătit de contractant, care va evidenția pentru fiecare activitate desfășurată cantitățile de deșeuri generate pentru fiecare tip de deșeu, identificate conform Legii deșeurilor nr 209/2016.*

Transportul deșeurilor periculoase și nepericuloase generate va fi efectuat conform prevederilor Legii deșeurilor nr 209/2016.

2.2.Sănătatea și Securitatea la Locul de Muncă

Pericolele privind sănătatea și securitatea la locul de muncă pot apărea în timpul renovării, întreținerii și exploatării unor noi instalații și echipamente și trebuie gestionate cu atenție.

Contractorul va elabora un cod de conduită pentru lucrători și va desfășura instruiți în conformitate cu ESS2 al BM și cu LMP al Proiectului. Contractorul va lua toate măsurile de siguranță a muncii pe șantierul proiectului în conformitate cu legislația națională și cele mai bune practici internaționale.

Mulți lucrători vor fi expuși riscurilor de securitate și sănătate în muncă, incluzând în principal, dar fără a se limita la:

- Lipsa conștientizării și informării cu privire la cerințele de securitate și sănătate în muncă, cum ar fi utilizarea echipamentului de protecție personală (EPP) și practicile de siguranță la locul de muncă;
- Lucrări electrice;
- Expunerea la substanțe chimice (ca vopsele, solvenți, lubrifianți și combustibili);
- Accidente rutiere;
- Ridicarea structurilor grele;
- Expunerea la agenți aerieni de renovare (praf, azbest);
- Pericole de sudură (vapori, arsuri și radiații).

În special, trebuie să se asigure măsuri de prevenire și control lucrătorilor instruiți și certificați să acceseze instalații sau orice zonă care ar putea prezenta riscuri pentru sănătatea și securitatea muncii, cu dispozitivele de siguranță necesare și respectarea distanțelor minime de retragere.

2.3.Sănătatea și Securitatea Comunității

Contractorul va elabora un Plan de Management de Mediu și Social, în baza acestui plan, care va include măsuri specifice de minimizare a impacturilor asupra comunității, cum ar fi transportarea echipamentelor, materialelor și deșeurilor în ore mai puțin aglomerate. Evitarea blocării unor anumite porțiuni de drum care ar putea duce la blocaje în trafic sau la restricționări de trafic de lungă durată. Informarea permanentă a comunității din zonă privind programul de lucrări și punerea la dispoziție a unor canale active de interacționare cu comunitatea.

Mai jos sunt detaliate măsurile de atenuare și minimizare a riscurilor și impacturilor de mediu și sociale pentru etapele de organizarea a șantierului și de renovare.

Numărul și tipul de lucrători se va stabili cu Contractorul până la inițierea lucrărilor de construcție.

Riscuri de mediu și sociale și măsuri de atenuare la etapa de planificare și proiectare

Activitatea	Risc și impact potențial	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
Planificarea și elaborarea documentației de proiect	Impact general potențial asupra componentelor de mediului înconjurător și social din zona de proiect	- Realizarea studiilor necesare (de expertiză tehnică ș.a.) la obiectivul selectat pentru proiectare - Efectuarea evaluării de mediu și sociale prealabile a activității planificate (procedura de „screening”), incl. evaluarea stării actuale a obiectivului (funcționalitatea, siguranța ș.a.), identificarea riscurilor potențiale de mediu și sociale și schițarea măsurilor preventive - Coordonarea și avizarea inițierii activităților de proiectare conform cerințelor și procedurilor naționale în vigoare (aviz tehnic, certificat de urbanism ș.a. după caz) - Elaborarea <i>Proiectului de execuție</i> conform normativelor în construcții existente, inclusiv soluții de organizare a șantierului/lucrărilor, gestionarea deșeurilor de construcții, eficiență energetică etc. - Elaborarea planurilor de măsuri și de monitorizare de mediu și sociale pentru etapele de proiectarea și renovare - Verificarea, coordonarea și aprobarea Proiectului de execuție, și autorizarea activităților de construire conform procedurilor naționale în vigoare	UPSC, compania de proiectare	Până la demararea lucrărilor de renovare
	Eficiența energetică	- Proiectarea izolării termice/climatizării adecvate a încăperilor renovate - Proiectarea instalațiilor și echipamentului de înaltă eficiență energetică - Proiectarea iluminării optime și de înaltă eficiență ș.a.	UPSC, compania de proiectare	Până la demararea lucrărilor de renovare
	Acces universal	Autoritățile responsabile au obligația de a autoriza exploatarea obiectelor de utilitate publică numai în condițiile respectării reglementărilor în domeniu, astfel încât persoanele cu handicap să aibă acces neîngrădit la acestea conform Art. 18 Legea cu privire la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova cu modificările nr. 60 din 30.03.2013	UPSC, compania de proiectare	Până la demararea lucrărilor de renovare

Activitatea	Risc și impact potențial	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
Planificarea șantierului și lucrărilor de renovare	Plângeri și nemulțumiri din partea locuitorilor din apropiere și din partea angajaților	- Implementarea Planului de Implicare a părților Interesate (SEP), inclusiv informarea și consultarea părților interesate încă de la etapa de proiectare. - Consultarea PMMS cu părțile interesate. - Oferire informații despre lucrările planificate, termenele de realizare, modul de organizare a șantierului, condiții de sănătate și siguranță și mecanismele de feedback și reclamații disponibile.	UPSC, EMP, compania de proiectare	Pînă la demararea lucrărilor de renovare
Pregătire pentru lucrări de construcție sau renovare	Sănătatea și securitatea în muncă	- Înainte de începerea lucrărilor, Contractorul va elabora și va conveni cu Ministerul Educației asupra propriului Plan de management de mediu și social (C-ESMP), care va include, printre altele: - Instrucțiuni de securitate și sănătate în muncă pentru lucrători. - Se va institui un mecanism de reclamație pentru angajați. - Va fi disponibil un Cod de conduită pentru angajați semnat toți angajații. - Personalul Contractorului va include un specialist responsabil cu implementarea C-ESMP.	Contractor	Pînă la demararea lucrărilor de renovare

Riscuri de mediu și sociale și măsuri de atenuare la etapa de renovare

Activitatea	Risc și impact potențial	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
Organizarea șantierului	Șantier neconform	Elaborarea Proiectului pentru organizarea de șantier trebuie să includă prevederi privind: - Aspecte sociale: toalete separate pe șantier pentru femei, garduri și control al accesului, panou de identificare a investiției, cutie pentru petiții, asigurarea condițiilor minime în containerele utilizate de lucrători (vestiare, zonă de servit masa, spații de dormit) stabilirea de reguli privind sănătatea și siguranța lucrătorilor; - Mediu: marcarea corespunzătoare a depozitului de deșeuri pe șantier, reducerea efectelor șantierului asupra vegetației existente, sistem de gestionare a apelor uzate pe șantier, stație de spălare a vehiculelor de construcții, sistem de udare pentru reducerea prafului;	Compania de construcții	Până la inițierea lucrărilor
Lucrări de demolare, finisare, instalare	Impact general asupra locului/zonei de intervenție	- Conformarea Proiectului de execuție cu normele și cerințele în vigoare (de mediu, renovare, arhitectură, tehnologie, sănătate publică ș.a.) - Organizarea optimală a șantierului pentru a minimiza zonă de renovare, fluxul de materiale și deșeuri - Îngrădirea și limitarea accesului în zona de renovare - Instruirea personalului angajat privind bunele practici de comportament pe șantierul de renovare - Organizarea programului de lucru în coordonare cu alte activități din zonă fără perturbarea regimului primit/obișnuit (de ex., se va evita blocarea drumurilor de către vehiculele cu materiale de renovare, se va evita blocarea căilor de acces interne, se va evita cât este posibil deconectarea de la energie și facilități comunale ș.a.)	Compania de construcții	Lucrări de renovare

Activitatea	Risc și impact potential	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
		- În scopul comunicării continuă cu public va fi instalat un <i>panou informativ</i> la intrarea pe șantier, în care se va informa comunitatea despre proiect și persoane responsabile - Semnalizarea și marcaj pentru angajații și persoanele din vecinătate privind căile de acces alternative/temporare, pericole și siguranța, anunțuri necesare ș.a.		
	Poluarea fonică (zgomotul)	- Program de lucru: Lucrările de construcție vor fi programate de luni până vineri, de la 07:00 la 19:00. Această regulă trebuie să fie comunicată în mod clar întregului personal al Antreprenorului în timpul briefing-urilor pentru a preveni lucrările neautorizate la ore nespecificate. - Nivelul de zgomot la șantier nu trebuie să depășească nivelurile specificate în standardele naționale. - Motoarele vehiculelor și mașinilor de construcții vor fi oprite atunci când nu sunt utilizate. - În cazul în care munca trebuie efectuată în weekend sau în afara orelor stabilite, populația locală și conducerea căminului și instituțiilor de învățământ trebuie informate în prealabil. Următoarele ar trebui comunicate și discutate: - Lucrări de construcții în afara programului stabilit; - Lucrări unice pe termen scurt, cu niveluri ridicate de zgomot; - Lucru zgomotos în imediata apropiere a zonelor sensibile la zgomot (clădiri rezidențiale); - Informațiile ar trebui furnizate publicului de către: - Afișarea informațiilor detaliate pe avizier în locuri vizibile la intrarea în șantier; - Actualizarea informațiilor și a programelor de lucru pe site-ul consiliului local. - Cerințe pentru funcționarea vehiculului: - Toate echipamentele și vehiculele trebuie menținute în stare de funcționare;	Compania de construcții	Lucrări de renovare

Activitatea	Risc și impact potential	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
		- Clientul poate interzice utilizarea anumitor echipamente si vehicule din cauza nivelurilor excesive de zgomot; - Defecțiunile care conduc la creșterea zgomotului trebuie remediate imediat. • Cerințe pentru funcționarea sculelor și echipamentelor: - Acolo unde este posibil, utilizați unelte și echipamente care funcționează în liniște; - Clientul poate interzice utilizarea anumitor unelte și echipamente din cauza zgomotului excesiv; - Unelte și echipamentele trebuie menținute în stare de funcționare; - În timpul funcționării, capacele generatoarelor, compresoarelor și altor echipamente vor fi închise, iar echipamentul trebuie poziționat cât mai departe de clădirile rezidențiale; • Defecțiunile care conduc la creșterea poluării fonice trebuie remediate imediat.		
	Poluarea aerului zonei de renovare	• În timpul activităților de renovare este necesar de a reduce praful prin pulverizare cu apă și/sau folosirea dispozitivelor pentru absorbția prafului • Pentru transportarea oricărui alt material plin de praf la locul unde se desfășoară lucrări, e necesar de a umezi sau acoperi încărcătura • Asigurarea cu mijloace și haine de protecție individuală adecvate ș.a.	Compania de construcții	Lucrări de renovare
	Generarea deșeurilor	• Identificarea și optimizarea căilor și locurilor de colectare și depozitare pentru toate tipurile de deșeuri așteptate de la activitățile de demolare și renovare • Deșeurile minerale de renovare vor fi separate de alte deșeuri și depozitate în locuri/containerere adecvate.	Compania de construcții	Lucrări de renovare

Activitatea	Risc și impact potential	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
		- Deșeurile de renovare vor fi colectate și eliminate în mod corespunzător de către doar organizațiile autorizate - Înregistrările de eliminare a deșeurilor vor fi menținute ca dovadă de bună gestionare a deșeurilor - Ori de câte ori este posibil se recomandă re-utilizarea și reciclarea materialelor adecvate și viabile		
	Impactul asupra siguranței și sănătății lucrătorilor implicați în lucrările de renovare	- Organizarea șantierului de renovare conform normelor și cerințelor în vigoare; Asigurarea condițiilor (incl., facilităților) privind siguranța și sănătatea ocupațională - Instruirea angajaților privind securitatea și sănătatea în muncă, asigurarea cu haine speciale de lucru și mijloace individuale de protecție - Asigurarea instruirii subcontractorilor corespunzător sarcinilor îndeplinite la obiect - Asigurarea marcajului special, instalarea semnelor informaționale și de avertizare în zona de renovare și adiacentă - Asigurarea cu persoană responsabilă de securitatea și sănătatea în muncă pe șantier; menținerea registrelor /documentației de evidență și control privind instruirile individuale și colective, accidente de producție ș.a. - Amenajarea de facilități sanitare adecvate și locurilor de colectare a deșeurilor menajere pentru lucrători - Asigurarea cu truse și mijloace de prim ajutor - Asigurarea semnalizării efective pentru public și limitarea/blocarea accesului în zonă de lucrări - Asigurarea funcționării unui mecanism de reclamații pentru lucrători, despre care vor fi informați în timpul instruirilor	Compania de construcții	Lucrări de renovare
	Impactul asupra securității și sănătății lucrătorilor din căminul renovat și studenților.	Asigurarea că în timpul lucrărilor de renovare și până la finalizarea acestora toți lucrătorii și studenții vor fi mutați temporar într-un alt sediu.	Managementul instituției de învățământ	Lucrări de renovare

Activitatea	Risc și impact potențial	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
Lucrările de construcții civile	Impact privind condițiile de muncă	• Promovarea atitudinii echitabile și nediscriminatorii, și oportunităților egale pentru toți lucrătorii • Stabilirea, menținerea și îmbunătățirea managementului adecvat al personalului • Respectarea și promovarea legislației muncii • Asigurarea condițiilor sigure de muncă și protecție a lucrătorilor implicați • Evitarea utilizării muncii forțate, interzicerea implicării în muncă a persoanelor cu vârsta sub 18 ani • Desemnarea persoanei responsabile pentru implementarea acțiunilor de mediu și sociale și primirea îndrumărilor și a instrucțiunilor din partea inginerului sau autorităților • Posibilitatea de a depune reclamații sau a de remite feedback de către lucrători privind condițiile de muncă • Toate contractele pentru lucrările civile vor conține prevederi privind cerințe de muncă în conformitate cu legislația națională și cu ESS2 a Băncii Mondiale (găsiți <i>Îndrumări pentru contractele de lucrări de construcții</i> anexate).	Compania de construcții	Lucrări de renovare
Lucrările de construcții civile	Impactul asupra sănătății și siguranței comunității	• Organizarea șantierului conform normelor și cerințelor în vigoare; Asigurarea condițiilor (incl., facilităților) privind siguranța și sănătatea ocupațională • Asigurarea semnalizării efective pentru public și limitarea/blocarea accesului în zonă de lucrări • Informarea privind normele de sănătate și securitate în zona lucrărilor și în apropierea șantierului • Plasarea informațiilor despre lucrările planificate, perioadă și măsuri de atenuare propuse în locurile vizibile sau panourile informative din zonă • !!!În timpul lucrărilor de fațadă în interiorul teritoriului și în special în zona intrării principale, este necesar să se instaleze semne de avertizare (sau un gard portabil ușor din plasă de renovare de culoare strălucitoare) pentru siguranța oamenilor.	Compania de construcții, EMP, UPSC	Lucrări de renovare

Activitatea	Risc și impact potential	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
		• Șantierul va fi îngrădit pentru a preveni accesul neautorizat. Munca muncitorilor din construcții va fi organizată astfel încât să se evite crearea de obstacole în calea siguranței atât a lucrătorilor, cât și a publicului. • Oferirea unui mecanism de reclamații, propuneri, solicitări de informație etc. Datele de contact al acestui mecanism vor fi plasate pe panoul informativ de la șantier.		
	Incidente și accidente	• Contractorul va informa în aceeași zi Universitatea, care la rândul său va informa EMP despre orice incidente sau accidente pe șantier. • EMP va informa Banca Mondială în termen de nu mai mult de 48 de privind incidentul sau accidentul întâmplat și măsurile propuse a fi întreprinse. • Se va efectua raportarea incidentelor, investigarea și soluționarea neconformității. • Elaborarea și implementarea acțiunilor necesare pentru minimizarea sau înlăturarea efectelor incidentelor sau accidentelor produse, cum ar fi: - Toate lucrările vor fi efectuate în conformitate cu cerințele de securitate a muncii. - Forța de muncă va fi instruită cu privire la acțiunile de întreprins în caz de urgență. - Se vor furniza materiale de prim ajutor la fața locului, iar lucrătorii vor fi familiarizați cu procedurile de prim ajutor. - Echipamentele mobile cu vizibilitate limitată în spate trebuie să fie echipate cu alarme sonore de rezervă. - Fiecare operator de echipament mobil va lucra cu un semnalizator pentru a gestiona mișcarea echipamentului. - Contractorul va marca toate dispozitivele electrice și liniile sub tensiune cu semne de avertizare.	Compania de construcții, EMP, UPSC	Lucrări de renovare

Activitatea	Risc și impact potential	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
		- Contractorul trebuie să marcheze rutele de evacuare a incendiilor și să instruiască lucrătorii cu privire la evacuarea de urgență din terminal în cazul unui incendiu. - Antrenamentele și exercițiile vor fi efectuate în mod regulat. Specialistul în securitate și sănătate în muncă angajat de Antreprenor va fi responsabil pentru implementarea măsurilor de atenuare.		
	Violență bazată pe gen și agresiune verbală sau sexuală	• Instruirea lucrătorilor privind aspectele de violență și hărțuire • Adoptarea unui cod de conduită de către lucrători (poate fi utilizat modelul din <i>Procedurile de gestionare a forței de muncă</i>, elaborate pentru proiect) • Instruirea lucrătorilor privind codul de conduită și etică • Punere la dispoziție a mecanismului de reclamații pentru lucrătorii implicați în renovare și pentru comunitate.	Compania de construcții, UPSC, EMP,	Lucrări de renovare
	Conflicte sociale	• Dacă va fi necesar, întreruperea temporară a alimentării cu energie electrică și/sau alimentarea centralizată cu apă la șantier, iar în cazul în care aceasta impune suspendarea temporară a serviciilor către alte clădiri, populația locală din zonele cu sisteme ingineresti conectate trebuie informată (avertizat) în mod corespunzător în prealabil. Rezidenții și reprezentanții întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor trebuie să aibă suficient timp pentru a se pregăti pentru suspendarea temporară a utilităților. • Asigurarea implementării adecvate a Mecanismului de soluționare a plângerilor la nivel local.	Compania de construcții	Lucrări de renovare
Transport materiale și utilaj	Impact urmare aglomerării traficului și acces îngreunat sau restricționat	• Identificarea și stabilirea căilor de trafic/acces specializat în aria obiectivului; instalarea barierelor și indicatoarelor de trafic; căile de transport vor fi clar vizibile, iar publicul va fi avertizat de toate pericolele potențiale prin semne speciale instalate • Implementarea măsurilor de management adecvat al traficului; instruirea personalului angajat în trafic, în special pentru	Compania de construcții	Lucrări de renovare

Activitatea	Risc și impact potential	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
		accesul pe șantier și traficul de tonaj mare în apropierea locului; amenajarea de pasaje și treceri sigure pentru pietoni Ajustarea programului de transport materiale la programul local de trafic, de ex. evitând activitățile majore de transport în timpul orelor de vârf sau orelor de circulație a populației locale ș.a.		
	Securitatea comunității	- Mașinile care transportă materiale și echipamente vor fi acoperite corespunzător, în vederea evitării căderilor accidentale a echipamentelor și materialelor transportate. - Organizarea securității nonstop la șantier (materiale de construcție și echipamente în curte), sau asigurarea depozitării corespunzătoare a materialelor și echipamentelor de construcție pentru a preveni accesul neautorizat. - Zona înconjurătoare (curtea clădirii) trebuie păstrată curată, fără eliminarea deșeurilor. Deșeurile trebuie colectate și îndepărtate imediat din curte (depozitate în locuri desemnate pentru depozitare temporară) pentru a preveni potențialele răni. - Zona de șantier trebuie să fie iluminată pe timp de noapte. - Întreținerea regulată a vehiculelor pentru a minimiza riscul de accidente potențial grave cauzate de defecțiuni ale echipamentelor sau defecțiuni premature.	Compania de renovare și alte companii subcontractate	La transportarea echipamentelor și materialelor
	Securitatea lucrătorilor	Mașinile vor fi conduse de șoferi cu calificările și certificatele corespunzătoare, instruiți privind transportarea echipamentelor și materialelor în condiții de siguranță pentru comunitate și la momentul încărcării și descărcării echipamentelor și materialelor.	Compania de renovare și alte companii subcontractate	La încărcarea, transportarea și descărcarea echipamentelor și materialelor
	Utilizarea terenurilor private pentru orice lucrare din cadrul proiectului, precum și pentru depozitarea	- Contractorul va lua toate măsurile necesare pentru a preveni utilizarea terenurilor private pentru proiect. - Pentru a preveni utilizarea terenurilor private pentru proiect, contractorul va efectua o monitorizare regulată.	Compania de construcții	Lucrări de renovare

Activitatea	Risc și impact potențial	Măsurile de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
	materialelor sau echipamentelor de construcție.			

Notă: Prezenta listă de măsuri poate fi revizuită, ajustată și actualizată pe parcursul realizării activităților preconizate.

Riscuri de mediu și sociale și măsuri de atenuare în etapa operațională

Activitate	Risc și impact potențial	Măsuri de prevenire și minimizare propuse	Responsabil de măsuri	Perioada
Operare	Prevenirea situațiilor de urgență	Existența unor proceduri scrise pentru cazuri de urgență. Menținerea sub control a situației de urgență și a riscurilor și asigurarea personalului competent să reacționeze în caz de urgență.	Managementului căminului	Operare
Operare	Sănătate și siguranță	- Asigurarea controlului medical periodic al personalului și evaluarea riscurilor spațiilor de lucru. - Instruirea personalului, în conformitate cu legea nr. 186 și asigurarea unui mecanism de sugestii și propuneri pentru angajați, inclusiv privind aspectele SSM. - Instruirea și informarea periodică a studenților privind sănătatea și siguranța pe durata aflării în cămin. - Oferirea unui mecanism de sugestii pentru studenți.	Managementul căminului	Operare
Operare	Conflicte sociale	- Instruirea și informarea studenților privind normele de conduită și comportament, fără a afecta sau intra în conflict cu persoanele care locuiesc sau lucrează în apropierea căminului. - Asigurarea implementării unui mecanism de recalmații, sugestii și feedback disponibil atât pentru locuitorii căminului cât și pentru persoanele din apropierea căminului.	Managementul căminului Studenții rezidenți ai căminului	Operare

5. CADRU DE IMPLEMENTARE

5.1. Cadrul Instituțional al Implementării Subproiectului

Echipa de Management a Proiectului (EMP) creată în cadrul MEC este responsabilă de implementarea PÎSM. Totuși, urmare semnării contractului de grant cu UPSC, gestionarea generală a implementării subproiectului va fi responsabilitatea echipei delegate de către UPSC pentru implementarea subproiectului. Echipa UPSC de gestionare a subproiectului va fi responsabilă de planificarea activităților la etapa de proiectare în vederea minimizării riscurilor și impacturilor de mediu și sociale și de monitorizarea Contractorului pe durata desfășurării lucrărilor. Echipa de gestionare a căminului va asigura măsurile necesare pe durata funcționării căminului. EMP va menține rolul de ghidare și monitorizare privind implementarea măsurilor prevăzute

Rolul supraveghetorilor tehnici

Vor fi angajați mai mulți consultanți responsabili de supravegherea tehnică în dependență de domeniul lucrărilor, cum ar fi de exemplu construcții civile, apă și canalizare și rețele ingineresti. Consultanților li se vor atribui responsabilități inclusiv de gestionarea potențialelor riscuri și impacturi prin aplicarea măsurilor prevăzute în acest PMMS și PMMS care va fi elaborat de Contractor.

Consultanții vor realiza printre altele următoarele activități:

- Vor superviza calitatea lucrărilor inclusiv, în acord cu Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, va furniza date necesare pentru stabilirea măsurilor de igienă, sănătate și securitate în muncă, pentru siguranța și protecția mediului (potrivit Cerinței D) dar și pentru măsurile privind zgomotul (potrivit Cerinței F)
- Vor furniza date detaliate privind sursele de apă și interferențele cu rețelele actuale (potențiale întreruperi ale furnizării de utilități în zonă)
- Vor fi responsabil de organizarea de șantier (incluzând detalii privind managementul deșeurilor, canalizarea pe parcursul lucrărilor, spațiile de masă și odihnă, semnalizările de siguranță și sănătate, panoul de identificare a investiției și cutia pentru petiții);
- Vor verifica respectarea normelor de siguranță și protecție a muncii pe șantier.
- Vor monitoriza impacturile sociale și de mediu ale lucrărilor și implementarea măsurilor de diminuare prevăzute în „Planul de Management de Mediu și Social (PMMS) – Lista de Verificare.”
- Vor verifica modul de colectare, înregistrare și soluționare a reclamațiilor.
- Vor asigura secretariatului recepției și întocmirea actelor de recepție.
- Vor urmări soluționarea obiecțiilor cuprinse în anexele la procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor și realizarea recomandărilor comisiei de recepție.

Consultantul social și de mediu al EMP vor fi implicați în întâlnirile periodice cu antreprenorul/proiectantul și vor participa împreună la inspecții și vizite pe șantier, vor monitoriza implementarea prevederilor PMMS și vor modifica/actualiza PMMS (daca va fi nevoie) în baza detaliilor și specificațiilor ce vor apărea pe

parcursul fazei de implementare. Consultarea publică este de asemenea planificată înainte de inițierea lucrărilor, permițând participarea publicului în procesul de consultare.

Rolul specialiștilor de mediu și social

Specialiștii de mediu și social din cadrul EMP vor fi responsabili de coordonarea și supervizarea măsurilor cuprinse în planurile de mediu și social precum și de gestionarea riscurilor de mediu și social implicate. Specialiștii vor lucra în colaborare cu personalul cu rol de supervizare implicat în proiect precum și cu echipa tehnică și vor realiza următoarele activități:

- a) diseminarea recomandărilor de management de mediu și social existente și elaborarea de recomandări pentru situațiile care sunt reglementate de normele în vigoare, în concordanță cu standardele Băncii pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea măsurilor de atenuare a impactului asupra mediului;
- b) se vor asigura că contractele pentru lucrările de construire și furnizare de echipamente includ specificații conforme cu normativele și standardele corespunzătoare;
- c) realizează periodic vizite la șantier, aprobă planurile și monitorizează respectarea lor.
- d) asigură uniformitatea în toate activitățile legate de pregătirea și implementarea PMMS;
- e) revizuire și vin cu recomandări la planul de management de mediu și social elaborat de contractor înainte de începerea lucrărilor;
- f) păstrează contact permanent cu specialiștii în protecția mediului și social ai Băncii Mondiale și solicită sfaturi cu privire la orice problemă care necesită îndrumări cu privire la activitatea în domeniu;
- g) oferă suport UPSC și contractorului privind implicarea părților implicate și gestionarea mecanismului de soluționare a reclamațiilor pentru lucrători și comunitate;
- h) oferă suport în desfășurarea instruirilor legate de condițiile de muncă și exploatarea sexuală și abuz și agresiunea sexuală;
- i) elaborează rapoarte periodice în baza constatărilor de pe șantier, dar și în baza rapoartelor lunare ale contractorului.

Rolul Contractorului

- Responsabilul pentru lucrări va fi responsabil pentru implementarea cerințelor PMMS. În consecință, el va elabora un Plan de Management de Mediu și Social al Contractorului pentru perioada de construcție (C-ESMP) bazat pe versiunea finală a PMMS până la începerea lucrărilor. C-ESMP va fi aprobat de UPSC în coordonare cu EMP. Contractorul va implementa ulterior PMMS al Contractorului sub îndrumarea și monitorizarea UPSC și a PMT.
- Formează costul serviciilor ținând cont de măsurile de atenuare a impacturilor de mediu și sociale prevăzute în acest PMMS, pentru care este responsabil de implementare;
- Desfășoară lucrările în conformitate cu standardele de mediu și sociale ale Băncii Mondiale;
- Asigură implementarea Planului de management de mediu și social detaliat elaborat pentru faza de construcție.

Sănătatea Ocupațională și Siguranța la Locul De Muncă

Contractorul are obligația să asigure toate echipamentele și materialele de protecție, iar muncitorii au obligația de a utiliza toate aceste echipamente de protecție – căști, mănuși, ochelari de protecție acolo unde

este cazul și echipamente de lucru. Toate aceste reguli minime de protecție, corelate cu evitarea epuizării muncitorilor, au rolul de a preveni problemele legate de ergonomia muncii precum și alte accidente de muncă rezultate din manevrarea manuală repetitivă și excesivă a materialelor de renovare.

Recomandările pentru prevenția și controlul acestora includ cunoașterea cauzelor generale ale accidentelor în construcții și minimizarea lor prin:

- Instruirea muncitorilor cu privire la ridicarea și manevrarea materialelor, tehnicile folosite în lucrările de reparație, inclusiv stabilirea de limite de greutate peste care asistența mecanică este recomandată.
- Planificarea șantierului astfel încât să fie minimizată nevoia de deplasare manuală a obiectelor grele.
- Selectarea de utilaje și proiectarea locurilor de muncă astfel încât să se reducă nevoia de a folosi forța fizică.
- Implementarea în procesele de muncă a unor pârgii administrative cum ar fi rotația posturilor și pauzele pentru odihnă.

Planul de Sănătate și Securitate în Muncă (PSSM) și Planul pentru Situații de Urgență (PSU) ale Constructorului

Contractorul va trebui să întocmească un Plan de Sănătate și Securitate în Muncă (PSSM) și un Plan pentru Situații de Urgență (PSU) pentru a-și proteja angajații pe parcursul lucrărilor pe care le va desfășura. PMMS-C va fi luat în considerare la întocmirea PSSM și a PSU ale constructorului. Controalele de mediu și nivelele de expunere asociate cu protecția muncitorilor vor fi incluse în PMMS-C. Practicile în muncă recomandate în PMMS nu pot fi menite să compromită sănătatea și siguranța în nici un fel. Fiecare PSS și PRU vor fi aprobate de dirigintele de șantier înainte de începerea lucrărilor, astfel încât să fie asigurate proceduri și controale de sănătate și siguranță în conformitate cu lucrările ce vor fi desfășurate.

Specialiștii de mediu și social ai EMP sunt direct responsabili de implementarea PMMS în toate fazele proiectului. Multe din responsabilitățile de aplicare a măsurilor de atenuare sunt în responsabilitatea contractorului, însemnând că specialiștii sociali și de mediu vor trebui să supravegheze și monitorizeze implementarea lor, fie direct (de exemplu prin vizite la șantier, vizite de monitorizare) sau prin intermediari, cum ar fi UPSC sau supraveghetorul tehnic.

Banca Mondială desfășoară supraveghere și control general pentru a asigura conformitatea cu standardele de mediu și sociale în timpul implementării subproiectului.

5.2. Consolidarea Competențelor și Instruirea personalului

Instruiri inițiale și periodice specifice vor fi desfășurate cu echipa UPSC, Contractorului selectat și supraveghetorul tehnic privind implementarea PMMS.

Referitor la competențele specialiștilor de mediu și social din echipa de implementare a proiectului coachingul și trainingul vor fi realizate de BM prin consultanții social și de mediu implicați în elaborarea Planului cadru de monitorizare de mediu și socială al proiectului.

6. MONITORIZAREA ȘI RAPORTAREA PMMS

Integrarea PMMS în documentele proiectului. Cerințele PMMS vor fi incluse în contractul de execuție a lucrărilor de renovare sub aspectul activităților propuse, atât în specificații cât și în listele de cantități. Mai mult, i se va solicita contractorului să includă costurile asociate implementării și monitorizării măsurilor din PMMS în ofertele lor financiare și să respecte cerințele PMMS în implementarea activităților sub-proiectului.

Implementarea PMMS va fi supervizată de Specialistul de mediu și social și de membrii EMP periodic (așa cum este prevăzut în planul de monitorizare), precum și de către BM (în timpul misiunilor de supervizare) și de către inspectorii de mediu locali. Drept urmare, specialiștii social și de mediu vor prezenta Băncii de două ori pe an informații detaliate privind implementarea PMMS ca parte a rapoartelor de progres.

În baza planului de realizare a lucrărilor care va fi prezentat de contractor se va stabili planul de monitorizarea a respectării cerințelor de mediu și sociale, inclusiv prevăzute în acest PMMS. Măsurile de gestionare propuse în planul de monitorizare socială și de mediu vor fi realizate de entitățile responsabile pe parcursul implementării sub-proiectului, pentru a verifica implementarea corespunzătoare a acestor măsuri.

Monitorizarea va avea în vedere următoarele:

- (i) va urmări și va raporta eficiența măsurilor și responsabilităților de atenuare identificate și realizate;
- (ii) va informa despre nevoia de extindere, intensificare sau ajustare a măsurilor de atenuare;
- (iii) va identifica orice noi arii potențial expuse impactului de mediu și social care nu au fost luate în considerare în PMMS.

Monitorizarea va începe odată cu lucrările de renovare și va fi implementată în toate fazele proiectului.

Mai jos este propus un plan de monitorizare social și de mediu general pentru acest sub-proiect, care va fi ajustat în baza planului de lucru prezentat de Contractor, totodată, entitatea contractată pentru executarea lucrărilor îl va avea în vedere în dezvoltarea unui plan al Constructorului (PMMS-C) care va include activități de monitorizare detaliate pentru intervențiile specifice din cadrul proiectului conform planificării detaliate a proiectului.

Planul de Monitorizare de Mediu și Social

Măsurile E&S/ Parametrii	Acțiuni de monitorizare	Frecvența monitorizării	Cost	Responsabilitatea instituțională pentru monitorizare
Pre-Construcție				
Management general E&S	PMMS al Contractorului a fost elaborat și aprobat	O dată (înainte de lucrările de construcție)	Componenta managementul proiectului	Specialiștii Mediu și social ai EMP
Proiectare	Designul detaliat încorporează perspectivele comunității din consultări și caracteristici specifice de siguranță pentru siguranța comunității;	O dată (înainte de lucrările de construcție)	Din propriile surse ale UPSC	EMP
Lucrări de construcție/demolare				
Sănătatea și siguranța comunității	Elemente de siguranță comunitară existente pe șantierele de construcții/demolare;	O dată (înainte de începerea lucrărilor) și în timpul vizitelor la șantier	Contract cu firma de construcții	Specialiștii Mediu și social ai EMP
	Reclamații înregistrate pe șantier/din alte canale și accidente înregistrate și soluționarea acestora;	Săptămânal	Contract cu firma de construcții	EMP
	Raport privind sănătatea și securitatea comunității;	Lunar	Contract cu firma de construcții Contract cu consultanții supraveghere	Contractor Consultanții supraveghere

Măsurile E&S/ Parametrii	Acțiuni de monitorizare	Frecvența monitorizării	Cost	Responsabilitatea instituțională pentru monitorizare
	Acțiuni de conștientizare a siguranței comunitare implementate;	O dată (înaintea lucrărilor de construcție) și conform planurilor convenite	Componenta managementul proiectului	Specialist EMP în implicarea comunității/aspecte sociale
	Note informative privind programul de lucru distribuite părților interesate afectate;	O dată (înainte de lucrările de construcție)	Componenta managementul proiectului	Specialist EMP în implicarea comunității/aspecte sociale
Sănătatea și siguranța în muncă	Elemente de SSM existente la fața locului (echipament de protecție, primul ajutor, listă de instruire, responsabil SSM, semnalizare, cod de conduită etc.) evaluate în timpul vizitelor la fața locului;	O dată (înainte de începerea lucrărilor) și în timpul vizitelor la șantier Zilnic	Componenta managementul proiectului Contracte pentru lucrări și supraveghere	Specialiștii de mediu și social ai EMP Specialistul Contractorului Consultanții supraveghere
	Rapoarte privind sănătatea și securitatea în muncă;	Lunar	Contracte pentru lucrări și supraveghere	Specialistul SSM a Contractorului Consultanții supraveghere
Disconfort general generat de praf și poluare fonică la nivelul căminului/zonelor învecinate	Lucrări de construcție și demolare efectuate în conformitate cu termenele și orele convenite;	Zilnic	Contactul pentru lucrări	Contractor
	Reclamații înregistrate pe șantier/din alte canale și accidente înregistrate și soluționarea acestora;	În timpul vizitelor la fața locului și când sunt înregistrate reclamațiile	Componenta de management a proiectului	Specialistul EMP social și implicare a comunității Contractor

Măsurile E&S/ Parametrii	Acțiuni de monitorizare	Frecvența monitorizării	Cost	Responsabilitatea instituțională pentru monitorizare
			Contractul pentru lucrări	
	Respectarea măsurilor de atenuare a zgomotului și a prafului;	Zilnic Pe durata vizitelor la fața locului	Contractul pentru lucrări Componenta de management a proiectului	Contractor Specialistul de mediu a EMP
Managementul traficului	Acces separat, semnalizare și instruire pentru siguranța șoferului;	O dată (înainte de începerea lucrărilor)	Contractul pentru lucrări	Contractor
	Respectarea măsurilor de circulație;	Pe durata vizitelor la fața locului	Componenta de management a proiectului	EMP
Aflux de forță de muncă	Instruire privind Codul de conduită (inclusiv VBG) și Mecanismul de reclamație a contractorului pentru lucrători, efectuate pentru toți lucrătorii de pe șantier;	O dată (înainte de începerea lucrărilor)	Contractul pentru lucrări	Contractor
	Rezolvarea nemulțumirilor legate de conduita lucrătorilor (inclusiv GBV) în zona cu studenți/comunitate;	Ori de câte ori sunt înregistrate reclamații	Componenta de management a proiectului	Specialistul EMP social și implicare a comunității
	Respectarea Planului de management al muncii anexat contractului;	Pe durata vizitelor la fața locului	Componenta de management a proiectului	Specialistul EMP social
Colectarea și transportul deșeurilor de demolare sau	Revizuirea listei de transport și condițiile de la depozit;	Înainte de transportul deșeurilor periculoase	Contractul pentru lucrări	Contractor

Măsurile E&S/ Parametrii	Acțiuni de monitorizare	Frecvența monitorizării	Cost	Responsabilitatea instituțională pentru monitorizare
periculoase (inclusiv azbest)			Componenta de management a proiectului	Specialistul de mediu al EMP
Praf, zgomot și emisii nocive	Verificări vizuale și conform procedurii de demolare și de construcție;	În timpul fazei de demolare/construcție și activități de curățenie	Contracte pentru lucrări și supraveghere Componenta de management a proiectului	Contractor Consultanții supraveghere Specialistul de mediu al EMP
Bună funcționare a utilajelor de construcții	Verificări vizuale și conform procedurii de demolare și de construcție;	În timpul fazei de demolare/construcție și activități de curățenie	Contracte pentru lucrări și supraveghere Componenta de management a proiectului	Contractor Consultanții supraveghere Specialistul de mediu al EMP
Măsurile de protecție a siguranței aplicate lucrătorilor	Verificări vizuale;	La începutul fiecărei zile lucrătoare în timpul activităților proiectului	Contract pentru lucrări Componenta de management a proiectului	Specialistul SSM al Contractului EMP
Descoperirea unei resurse culturale fizice, cum ar fi (dar fără a se limita la)	Descoperiri raportate în timpul demolării/săpăturilor;	În timpul vizitelor la fața locului	Contractul pentru lucrări	Contractor Specialistul de mediu al EMP

Măsurile E&S/ Parametrii	Acțiuni de monitorizare	Frecvența monitorizării	Cost	Responsabilitatea instituțională pentru monitorizare
situri arheologice, situri istorice, rămășițe și obiecte în timpul săpăturilor sau al construcției			Componenta de management a proiectului	
Impactul azbestului în timpul demolării clădirii	Înregistrări ale cantității de materiale din azbest descoperite;	Ori de câte ori se fac astfel de descoperiri	Contract pentru lucrări Componenta de management a proiectului	Contractor Specialistul de mediu al EMP
Condiții de muncă proaste pentru muncitorii implicați în lucrări	Respectarea legislației Republicii Moldova și a cerințelor Băncii Mondiale, prevenirea discriminării, promovarea egalității de șanse etc.	Lunar	Contract pentru lucrări Componenta de management a proiectului	Contractor Specialistul de mediu al EMP
Impactul incidentelor sau accidentelor	Înregistrarea evenimentului și raportarea incidentului către autoritățile îndreptățite și EMP; Plan de acțiuni corective după incident	Ori de câte ori are loc un astfel de eveniment	Contract pentru lucrări Componenta de management a proiectului	Contractor, Site Manager, Consultanți supraveghere EMP
Operare				
Deșeurile rezultate din activitățile căminelor	Verificarea colectării separate a deșeurilor în zona desemnată;	Lunar	Costul de funcționare a căminului	Personalul administrativ al căminului

Măsurile E&S/ Parametrii	Acțiuni de monitorizare	Frecvența monitorizării	Cost	Responsabilitatea instituțională pentru monitorizare
Scurgeri de ape uzate	Verificarea sistemelor de colectare a apelor uzate	Lunar	Costul de funcționare a căminului	Personalul administrativ al căminului
Lipsa oportunităților pentru grupurile vulnerabile	Au fost implementate consultări cu grupurile vulnerabile;	O dată (înainte de achiziționarea echipamentului/mobilierului)	Managementul subproiectului	Echipa de gestionare a subproiectului UPSC

Notă: Planul de monitorizare va fi detaliat în baza planului de lucru aprobat și va fi revizuit periodic urmare rezultatelor inspecțiilor și monitorizării

7. IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE ȘI PUBLICAREA INFORMAȚIILOR

7.1. Identificarea Părților Interesate a Subproiectului

Un Plan de Implicare a Părților Interesate (eng. SEP) a fost elaborat pentru Proiect și este disponibil pentru consultare de către public pe pagina web a MEC. Scopul Planului este de a identifica diferite părți interesate din cadrul proiectului, adică părțile afectate de proiect și alte părți interesate, inclusiv grupurile vulnerabile și dezavantajate. Entitățile de implementare vor implica părțile interesate și le va oferi suficiente informații pe parcursul ciclului de viață al proiectului și subproiectului, într-o manieră adecvată naturii intereselor acestora și potențialelor riscuri și impacturi sociale și de mediu ale subproiectului.

Se preconizează că subproiectul va avea un impact negativ limitat asupra personalului actual al căminului și asupra proprietăților învecinate. Cu toate acestea, zgomotul și praful generate de lucrările de renovare și alte perturbări pe care le poate resimți comunitatea locală din preajma căminului și trebuie stabilit un proces de informare și implicare pro activ, pentru a înțelege preocupările, disconfortul și sugestiile lor și pentru a atenua pe cât posibil impactul negativ. În ceea ce privește studenții cazați în cămin, personalul auxiliar, aceștia vor fi afectați temporar de relocare și de eventuale perturbări în timpul lucrărilor de reparație.

Părțile interesate identificate sunt enumerate mai jos:

- Studenți internaționali și autohtoni;
- Personalul căminului – manager, pedagog social și personal auxiliar;
- Utilizatorii și personalul complexelor (sportiv și cultural) și micilor afaceri din vecinătatea căminului;
- Utilizatorii străzilor ca căi de acces din zona căminului;
- Cetățenii potențial afectați de lipsa utilităților în timpul lucrărilor, muncitorii de la firmele învecinate șantierului;
- Managementul UPSC și echipa de gestionare a subproiectului;
- Mass-media, Agenția de Mediu, Inspectoratul de Protecție a Mediului, Poliția Rutieră
- Contractorul și subcontractorii responsabili de lucrări și consultanții angajați pentru asistență tehnic/supravegherea tehnică a lucrărilor;
- ONG-urile de dezvoltare socială și de mediu .

UPSC și Contractorul va prezenta informații despre subproiect pentru a permite celor interesați să înțeleagă riscurile și impacturile de mediu și sociale ale subproiectului, dar și potențialele oportunități. UPSC va oferi celor interesați acces la următoarele informații ce prezintă interes:

- Scopul, natura și amploarea subproiectului;
- Durata activităților propuse pentru subproiect;
- Riscurile și impactul potențiale de mediu și sociale ale subproiectului și măsurile propuse de atenuare a acestora;
- Mecanismul existent de soluționare a reclamațiilor și de interacționare cu părțile implicate ale proiectului.

Principala responsabilitate pentru implementare a planului de implicare a părților interesate este a specialistului social al EMP, iar specialistul de mediu al EMP contribuie pentru a asigura o identificare, o analiză și o implicare adecvate ale părților interesate relevante, precum și prin prezentarea măsurilor de atenuare legate de aspectele de mediu în timpul procesului de consultare publică.

7.2. Implicarea Părților Interesate a Subproiectului

Acțiunile de implicare prevăzute în cadrul acestui PMMS includ proceduri de informare publică, consultări publice, comunicare media și interacțiuni directe cu părțile interesate. Acțiunile de comunicare vor fi realizate EMP în colaborare cu echipa de implementare a subproiectului desemnată de UPSC, și vor include:

- Comunicate de presă și anunțuri pe social media referitor la etapele importante ale subproiectului, incluzând cerințele PMMS și rezultatele eforturilor de monitorizare legate de respectarea cerințelor de mediu și sociale;
- Secțiune pe site-ul UPSC cuprinzând informații despre subproiect și PMMS.

La nivel de șantier se vor realiza acțiuni de interacțiune directă atât cu lucrătorii implicați în lucrările de renovare cât și cu comunitatea din vecinătatea șantierului, cum ar fi:

- Discuții cu muncitorii de pe șantier, atunci când vor fi începute construcțiile pentru a evalua orice riscuri legate de prevederile de sănătate și siguranță în muncă, inclusiv exploatarea sexuală și abuz și agresiunea sexuală.
- Acțiuni de implicare și consultare cu vecinii și instituțiile din apropierea șantierului la începutul, pe parcursul și la finalizarea lucrărilor de construcții.
- Convorbiri directe cu vecinii șantierului, pentru a colecta opiniile acestora cu privire la lucrările de reparație și pentru a-i încuraja să ofere feedback, deoarece s-a dovedit a fi cea mai eficientă modalitate de a implica această categorie de părți interesate în procesul de consultare;
- Comunicarea cu instituțiile implicate în raportarea și atenuarea problemelor de protecție legate de subproiect.
- Întâlniri de informare între reprezentanții EMP și echipele locale de sub-proiect asupra rezultatelor activităților de implicare socială: plângeri, consultări publice, interacțiuni cu cetățenii, etc.
- Aplicarea mecanismului de soluționare a reclamațiilor și interacțiune cu părțile interesate.

Acțiunile de implicare vor fi documentate în scris (minute ale întâlnirilor, raportări, comunicate de presă) și, ori de câte ori este posibil, se va aplica documentarea foto și video (consultări publice, conversații directe etc.).

8. MECANISMUL DE SOLUȚIONARE A RECLAMAȚIILOR

Transparența și responsabilitatea sunt elemente de bază ale Proiectului de reformă a învățământului superior din Moldova (PÎSM). În acest scop, Mecanismul de Soluționare a Reclamațiilor (eng. GRM) dedicat este elaborat pentru Proiect. Scopul GRM este de a oferi un mecanism de feedback tuturor părților interesate ale Proiectului pentru a asigura comunicarea bidirecțională între echipele de implementare a Proiectului și a subproiectelor și părțile interesate externe pe parcursul tuturor etapelor de implementare a Proiectului. Mecanismul reprezintă un instrument de evitare și atenuare a unor potențiale riscuri și impacturi prin implicarea părților interesate în procesul de implementare a Proiectului.

GRM va fi gestionat de EMP în timpul implementării tuturor componentelor Proiectului, inclusiv primirea și înregistrarea, examinarea, rezolvarea, monitorizarea și raportarea.

Conform mecanismului deja stabilit în cadrul PÎSM, pe parcursul implementării acestui subproiect, GRM va fi gestionat la 2 niveluri:

I. Nivelul subproiectului, inclusiv:

- **Nivelul de șantier** gestionat de Antreprenorul/Contractorul care efectuează lucrările de reabilitare și construcție. Antreprenorul va primi nemulțumirile referitoare la lucrările de reabilitare/construcții numai și le va rezolva la nivel de șantier cu informarea managementului subproiectului. Nemulțumirile legate de alte aspecte ale subproiectului sau implementării Proiectului primite de Antreprenor vor fi redirecționate către echipa de management al subproiectului sau EMP.
- **Nivel instituțional** a managementului UPSC. Echipa de management a subproiectului este responsabilă de monitorizarea soluționării adresărilor/reclamațiilor recepționate de către Contractor și soluționării nemulțumirilor primite direct de către conducerea subproiectului sau de către conducerea instituției legate de implementarea PÎSM/subproiectului. Nemulțumirile (sugestii, solicitări, întrebări etc.) pot fi adresate de către toate părțile interesate, inclusiv, dar fără a se limita la: profesori, elevi, părinți, comunitate etc. Echipa de management a subproiectului este un punct focal la nivel de subproiect și monitorizează rezolvarea tuturor nemulțumirilor primite cu privire la implementarea PÎSM/subproiectului prin ținerea unui registru unic de urmărire a reclamațiilor. Echipa de management a subproiectului poate redirecționa plângerile către EMP dacă este nevoie de sprijin sau îndrumări suplimentare pentru soluționarea unei reclamații. Instituția beneficiară (UPSC) a desemnat punctul focal și a stabilit canalele de interacționare cu părțile interesate pentru funcționarea GRM la nivel de subproiect: <https://upsc.md/proiect-invatamant-superior-moldova/>.

La nivel de șantier, nemulțumirile/întrebările/sugestiile pot fi depuse folosind numerele de telefon menționate pe panourile de informare, verbal către reprezentanții antreprenorului sau instituțiilor beneficiare sau folosind căsuța securizată de sugestii/reclamații care va fi instalată la șantier atât pentru lucrătorii proiectului cât și pentru alte părți afectate, unde pot fi depuse și plângeri/reclamații anonime.

II. Nivel de proiect.

Acest nivel va aborda nemulțumirile primite de MEC și EMP. EMP ține un registru unic de urmărire a nemulțumirilor proiectului pe baza rapoartelor transmise de echipele de management al subproiectului.

La nivel de proiect se pot folosi următoarele canale pentru depunerea reclamațiilor:

- Online: folosind site-ul web al Ministerului Educației și Cercetării (MEC) <https://mecc.gov.md/ro/petitii-online>;
- Prin e-mail: mhep@mec.gov.md; cancelaria@mec.gov.md;
- Prin telefon: +373 (0) 22 23 25 02; +373 (0) 22 22 76 20;
- In persoana: 180, bd. Stefan cel Mare si Sfant, et. 13, birou 1313; 1, Piața Marii Adunări Naționale, Casa Guvernului, MD-2033.
- Verbal: în timpul întâlnirilor, consultărilor sau altor activități de informare și implicare. Nemulțumirile depuse verbal vor fi menționate în procesele-verbale ale ședințelor și înregistrator, așa cum este menționat mai jos în următorul GRM.
- Pentru lucrătorii Proiectului și nemulțumirile anonime se poate folosi telefonul: +37368055297.

Ghidul complet privind funcționarea GRM al PÎSM este atașat la SEP ca Anexa C.

În plus, proiectul tratează plângerile sensibile și confidențiale, inclusiv cele legate de exploatarea și abuzul/hărțuirea sexuală (SEA/SH) în conformitate cu Nota de bune practici ale BM FSE privind SEA/SH.²Pentru VBG, și în special pentru plângerile SEA/SH, există riscuri de stigmatizare, respingere și represalii împotriva supraviețuitorilor.

Toate datele personale și plângerile primite de GRM vor fi tratate într-o manieră confidențială, cu excepția cazului în care reclamanții sunt de acord cu dezvăluirea informațiilor lor personale. În special, se va respecta confidențialitatea problemelor sensibile și a reclamațiilor legate de SEA/SH ridicate de comunități.

Contractorul ar trebui să stabilească mecanismul dedicat pentru transmiterea și soluționarea plângerilor legate de SEA/SH.

Sistemul de soluționare a plângerilor a Băncii Mondiale

Comunitățile și persoanele care cred că sunt afectate negativ de un proiect susținut de Banca Mondială (BM) pot depune plângeri la mecanismele existente de soluționare a reclamațiilor la nivel de proiect sau la Serviciul de Remediere a Nemulțumirilor (GRS) al BM. GRS se asigură că plângerile primite sunt examinate cu promptitudine pentru a aborda preocupările legate de proiect. Comunitățile și persoanele afectate de proiect își pot depune plângerea la Comitetul de inspecție independent al BM, care determină dacă a avut loc sau s-ar putea produce un prejudiciu ca urmare a nerespectării a politicilor și procedurilor BM. Pentru informații despre cum să depuneți plângeri la Serviciul corporativ de soluționare a plângerilor (GRS) al Băncii Mondiale, vă rugăm să vizitați <http://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress> serviciu.

Pentru informații despre cum să depuneți reclamații la Panelul de inspecție al Băncii Mondiale, vă rugăm să vizitați www.inspectionpanel.org.

²<https://thedocs.worldbank.org/en/doc/741681582580194727-0290022020/original/ESFGoodPracticeNoteonGBVinMajorCivilWorksv2.pdf>

9. CONSULTAREA PUBLICĂ A PMMS ȘI PUBLICAREA INFORMAȚIILOR

Consultarea publică privind PMMS specific amplasamentului au fost desfășurate la data de 12.03.2025 în sala de studii UPSC care au participat 121 de persoane. Concomitent consultantul de mediu și social PÎSM, dl Mihai Mustea a prezentat comunicările privind CMMS, LMP, SEP cu MSR și Planul de acțiuni VBG-EAS/HS. Pe rezultatele aspectelor discutate s-a întocmit Procesul verbal cu anexare listei participanților și deciziei de plasare a PMMS pe site-ul UPSC, avînd posibilitate persoanelor interesate de a se familiariza pe conținutul planului și de a veni cu Feedback-uri. Deasemenea s-a decis de a plasa un panou informativ cu instakarea unei boxe pentru sugestii.

10 ANEXE

ANEXA 1. CADRUL GENERAL ȘI DIRECȚII PRIVIND PROTECȚIA MEDIULUI

Legislația națională de mediu stabilește principiile generale ale politicii de mediu (poluatorul plătește, monitorizarea integrată, dezvoltarea durabilă, participarea publicului și a ONG-urilor, cooperarea internațională, reabilitarea zonelor degradate. De asemenea, cadrul legal stipulează modalitățile generale de aplicare a acestor principii, cum ar fi: armonizarea politicilor de mediu și a programelor de dezvoltare economică și socială a teritoriului, corelarea dintre dezvoltarea specială și cea de mediu, utilizarea obligatorie a procedurii de autorizare a mediului pentru activitățile economice și sociale cu impact semnificativ asupra mediului, utilizarea stimulentei economice.

Evaluarea impactului asupra mediului (EIM)

Realizarea unei EIM complet pe baza căruia să fie emis acordul de mediu, este obligatorie pentru toate proiectele enumerate în Anexa I din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului la etapa de planificare a obiectelor în renovare cu obținerea acordului de mediu. Pentru activitățile enumerate în anexa 2 la legea 86/2014, care nu sunt supuse obligatoriu EIM se emite acord de mediu de către Agenția de mediu. Pentru SP în cauză nu se emite acordul de mediu. Rezultatul aplicării procedurii de screening este o decizie pe baza căreia proiectul este sau nu supus procedurii EIM. Reglementările actuale impun ca informațiile furnizate de dezvoltatorul procesului de screening să includă măsurile prevăzute pentru a evita, reduce și, dacă este posibil, compensa efectele adverse semnificative.

Investițiile propuse nu ar trebui să declanșeze cerința unei EIM complete în conformitate cu legea 86/2014 cu modificările și completările ulterioare.

Nu este permisă utilizarea de materiale de renovare care sunt periculoase pentru sănătatea umană. Deșeurile de materiale care conțin substanțe periculoase (ambalaj) vor fi colectate, transportate și eliminate prin aplicarea unor măsuri speciale de protecție în conformitate cu standardele de manipulare a deșeurilor periculoase. (conform prevederilor legii nr. 209/1016 privind deșeurile) cu completările ulterioare.

Lista de recomandări de mai jos nu este una exhaustivă, dar evidențiază cele mai relevante măsuri de atenuare care vor fi luate în considerare în perioada de reparație. Secțiunile de mai jos includ recomandări mai detaliate în funcție de tipul de impact:

- Manipularea necorespunzătoare a materialelor periculoase, cum ar fi azbestul și vopseaua bazată pe plumb din transportul și manipularea lucrărilor de reparație, vor fi reduse la minimum cu apă și alte mijloace, precum închiderea șantierelor.
- Pentru a reduce zgomotul, lucrările de reparație vor fi restricționate în anumite ore.
- Toate deșeurile de renovare și deșeurile de lemn vor fi depozitate pe șantier.
- Deșeurile de lemn vor fi depozitate separat și aranjate pentru a fi reciclate în loc să fie eliminate.
- Nu va fi permisă arderea deschisă și dumpingul ilegal.
- Stivuirea reziduurilor de construcții pe șantier va fi evitată, iar deșeurile vor fi eliminate în mod regulat la rampele de descărcare autorizate. Se vor asigura cheiuri/tomberoane o pentru a transfera resturile de la etajele superioare la sol.

- Întreruperea traficului trebuie evitată prin planificarea internă.

EFICIENȚĂ ENERGETICĂ, IZOLAȚIE ȘI VENTILAȚIE

În scopul păstrării locației ca monument istoric fațada va fi păstrată. Izolația trebuie să fie adaptată la efectele sezoniere ale vremii, la sarcina termică internă și la caracteristicile expunerii. Amplasarea ferestrelor se va stabili în funcție de vedere, ventilație, lumină, aport termic, asigurarea intimității și funcțiile spațiului interior. Sistemele de înaltă eficiență pentru încălzirea apei menajere și pentru încălzirea interioarelor ar trebui să fie selectate având în vedere costurile de întreținere și de funcționare pe termen lung. Lucrările de instalații sanitare ar trebui realizate în mod coordonat, pentru a minimiza această activitate și pentru a include alimentarea cu apă a toaletelor și camerelor utilitare. O atenție adecvată trebuie acordată și robinetelor care asigură economisirea apei, rețelelor de alimentare și altor dispozitive. Materialele de construcții vor respecta regulamentele naționale și standardele acceptate la nivel internațional cu privire la siguranță și la efectele asupra mediului.

INSTALAȚII ELECTRICE

Cablurile de intrare ar trebui pozate subteran. Este prudent ca intrarea principală și tabloul principal să fie amplasate departe de locurile de desfășurare a activității și de așteptare, pentru a evita câmpurile electromagnetice. Împământarea cablurilor defecte de lângă corpurile de instalații sanitare reprezintă o precauție. Prin selectarea obiectelor de iluminat, lămpilor, aparatelor și echipamentelor cele mai eficiente din punct de vedere al consumului de energie se va reduce cererea de energie, însă se pot genera câmpuri electromagnetice nedorite. Trebuie ținut cont de faptul că imediata apropiere de corpurile și lămpile de iluminat cu halogen, fluorescente, cu înaltă eficiență, plasate pe birou sau planșeu, poate genera expunere la câmpuri electromagnetice dăunătoare.

SELECTAREA MATERIALELOR DE RENOVARE ȘI A METODELOR DE RENOVARE

Se vor selecta bunuri și servicii ecologice. Se va acorda prioritate produselor care respectă standardele aplicabile pentru simboluri internaționale sau naționale recunoscute. Se va acorda prioritate materialelor și metodelor tradiționale, consacrate, și nu tehnicilor noi, necunoscute. Șantierul de construcții ar trebui să fie împrejmuit, pentru a preveni intrarea publicului și trebuie instituite măsuri generale de siguranță. Neplăcerile temporare cauzate de lucrările de construire ar trebui să fie minimizate prin operațiuni de planificare și coordonare cu Contractantul, vecinii și autoritățile. În zonele populate, activitățile generatoare de zgomot sau vibrații ar trebui limitate, în sensul realizării strict pe timpul zilei.

GESTIONAREA DEȘEURILOR

Deșeurile din construcții vor fi manipulate în conformitate cu regulamentele locale și național, conform specificațiilor din PMM și descrierii de mai sus cu privire la șantier aplicabile în Moldova. Monitorizarea va cădea în responsabilitatea diriginților de șantier precum și a specialistului de mediu care lucrează în cadrul UIP.

GESTIONAREA TRAFICULUI

În funcție de necesitatea utilizării transportului se pot înregistra situații în care traficul local poate fi perturbat pe parcursul etapei de renovare. În cazul în care activitățile de construcții exercită un impact direct asupra drumurilor sau trotuarelor, UIP va redacta un plan pentru gestionarea traficului.

SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA LA LOCUL DE MUNCĂ

În perioada de desfășurare a lucrărilor de reparație este obligatorie utilizarea: căștilor, mănușilor, ochelarilor de protecție, atunci când este cazul, și a uniformelor de lucru. Toate aceste reguli minime de protecție, dublate de evitarea supra-solicitării muncitorilor, duc la prevenirea vătămărilor și a altor accidente de muncă generate de manipularea repetitivă, excesivă și manuală a materialelor de construcții. Recomandările privind prevenirea și controlul celor de mai sus se referă la cunoașterea celor mai frecvente cauze ale vătămărilor în lucrările de construcții și dezafectare, prin:

- Instruirea muncitorilor cu privire la ridicarea și manipularea materialelor, la tehnici aplicate în proiectele de construcții și dezafectare, inclusiv cu privire la stabilirea de limite de greutate a căror depășire presupune utilizarea de asistență mecanizată.
- Organizare de șantier corespunzătoare astfel încât să fie evitată manipularea manuală pe distanțe mari a încărcăturilor/echipamente grele.
- Selectarea instrumentelor și proiectarea activităților astfel încât să se reducă nevoia utilizării forței fizice.

Implementarea de controale administrative în cadrul proceselor de lucru, de exemplu rotația pe post și pauze de odihnă.

ANEXA 2. CADRUL JURIDIC ȘI DE REGLEMENTARE NAȚIONAL

Republica Moldova dispune de o nouă bază legislativă, majoritatea căreia a fost aliniată la *acquis-ul comunitar* al UE, în conformitate cu Acordul de Asociere. O parte din legislația principală asociată cu propunerea de proiect și activitățile care vor fi implementate este indicată mai jos:

- Constituția Republicii Moldova (1994);
- Legea privind protecția mediului nr. 1515-XII din 16 iunie (1993);
- Legea privind evaluarea impactului asupra mediului nr. 86 din 29.05.2014;
- Legea apelor nr. 272 din 23.12.2012;
- Codul funciar (1991) 828-XII din 25.12.91; modificat 22 din 15.02.2024 în vigoare 07.03.2025;
- Codul urbanismului și Construcțiilor nr.434 din 28.12.2023; modificat prin LP203 din 25.07.2024 în vigoare 30.01.2025
- Legea cu privire la apa potabilă nr.272-XIV din 10 februarie (1999);
- Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice, nr. 10-XVI din 03 februarie 2009;
- Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat, nr. 1538-XIII din 25 februarie 1998;

Alte legi relevante SP:

- Legea privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității nr. 235 din 01.12.2011;
- Legea privind accesul la informații nr. 982-XIV din 11.05.2000;
- Legea privind deșeurile nr. 209 din 29.07.2016;
- Legea privind substanțele chimice nr. 277 din 29.11.2018;
- Legea privind calitatea aerului atmosferic, nr. 98 din 14.04.2022

ANEXA 3. GHID DE MEDIU PENTRU CONTRACTE DE LUCRĂRI CIVILE

Contractorul va fi obligat să aplice standarde și proceduri pentru construcții, care să fie viabile din punctul de vedere al mediului înconjurător. Toate contractele de lucrări civile vor trebui să includă următoarele prevederi referitoare la protecția mediului:

1. Luarea unor măsuri și precauții pentru evitarea impactului de mediu advers, precum și a neplăcerilor și întreruperilor cauzate de execuția lucrărilor. Toate acestea vor fi luate prin evitare sau stopare, ori de câte ori este posibil, mai degrabă decât reducerea sau diminuarea impactului generat.
2. Respectarea tuturor legilor și reglementărilor naționale și locale. Alocarea responsabilităților de implementare a măsurilor de mediu și primirea de îndrumări și instrucțiuni de la inginer și de la autoritățile de mediu.
3. Minimizarea emisiilor de pulberi pentru evitarea sau minimizarea impactului advers asupra calității aerului.
4. Păstrarea circuitelor pietonale și rutiere și a accesului public la amplasamentele și facilitățile învecinate. Oferă semnalistică, iluminat bransamente provizorii, pentru siguranță și confort.
5. Prevenirea sau minimizarea vibrațiilor și zgomotului provenit de la autovehicule, echipamente și operațiuni de consolidare și modernizare.
6. Minimizarea pagubelor și remedierea vegetației, în cazul în care există perturbări din cauza lucrărilor.
7. Protejarea apelor de suprafață și a celor subterane, precum și a calității solului, împotriva poluării. Colectarea și neutralizarea materialelor pe bază de apă în mod adecvat.